

د باران سیوری

دویمه شعري ټولگه

ما باندي وطن کي د خوزانو برستن و اچوئ
زه پردي وطن کي د ورينمو کمپل نه غوارم

(آصف بهاند)

اهدا:

مورته مي!
چي هر خلي په اوږده سفر ورنه جدا شوي يم،
خوله به يي له خندا ډکه او سترگي
به يي لمدي وي.

د کتاب پیژندنه:

د کتاب نوم: د باران سیوری (شعري ټولگه)،

شاعر: آصف بهاند،

د خپريدو نېټه: د ۲۰۱۸ کال اکتوبر

د خپريدو ځای: افغان جرمن آنلاين پورتال

د سرليکونو فهرست

۸	۱ - د سر خبرې
۹	۲ - د باران سيوری
۱۱	۳ - ایوب تدبیر
۱۲	۴ - تالونه
۱۳	۵ - خُنازه
۱۵	۶ - کله چې درشم اشنا
۱۶	۷ - اورونه بل دې شي زما پر قسمت
۱۷	۸ - توره تخته سپين کاغذ
۱۸	۹ - نمجنې سترگې
۱۹	۱۰ - د ناهيليو يو بن
۲۰	۱۱ - هنداره
۲۱	۱۲ - جگره ده
۲۲	۱۳ - انځورونه ستا يادونه
۲۳	۱۴ - خوځون
۲۴	۱۵ - دنگ داس که تېره لور
۲۶	۱۶ - د پټې خولې غمونه
۲۷	۱۷ - غمونه پر سر بار، غمونه تر پښو لاندې ۱
۲۷	۱۸ - غمونه پر سر بار، غمونه تر پښو لاندې ۲
۲۸	۱۹ - د هجر اور
۲۹	۲۰ - څو شيبې له باد سره
۳۲	۲۱ - د سمڅي د يارانو سکي
۳۵	۲۲ - بنديز
۳۶	۲۳ - او هجرت پای نه لري
۳۷	۲۴ - د رڼا مرگ
۳۸	۲۵ - څنگه دې پيدا کړمه
۳۹	۲۶ - د سکروټو باران

- ۲۷ - پسرلی و ۴۰
- ۲۸ - د هیلو باره ۴۱
- ۲۹ - د جگرې وینبنتیا ۴۱
- ۳۰ - او زموږ کور یوه ډیوه نه لري ۴۲
- ۳۱ - و مې لیدل ۴۳
- ۳۲ - جنگونه او غمونه ۴۴
- ۳۳ - غزل ۴۵
- ۳۴ - بڼه ژارمه ۴۵
- ۳۵ - نور وړاندې ځای نه شته دی ۴۶
- ۳۶ - نور پسرلی نه شته ۴۷
- ۳۷ - ولیکه! دا بله زوکره ولیکه! ۴۸
- ۳۸ - غمجنې سترگې ۵۰
- ۳۹ - توري مخکې او شني پاني ۵۱
- ۴۰ - گلزار او اور ۵۱
- ۴۱ - سپیده داغ ۵۲
- ۴۲ - ودې نه پیژندم ۵۲
- ۴۳ - وطن ۵۳
- ۴۴ - کله چې درشم اشنا ۵۳
- ۴۵ - لارې ۵۴
- ۴۶ - تاند غمونه ۵۶
- ۴۷ - وړ مه راوهی ۵۷
- ۴۸ - ستا به یادیري که نه! ۵۸
- ۴۹ - د ۱۳۷۸ کال پسرلي ته ۶۰
- ۵۰ - ته به اوس څه ولیکي ۶۱
- ۵۱ - سجدي ۶۱
- ۵۲ - وژارم که وخاندم ۶۲
- ۵۳ - څلوریزه ۶۳
- ۵۴ - ساز (د راوي شنکر د مرگ په پار) ۶۳

- ۶۴ ۵۵ - له بخاری نه ساره او له زخمونه گلان
- ۶۵ ۵۶ - پاسپورت
- ۶۵ ۵۷ - که دې په کار وي کرکه.
- ۶۸ ۵۸ - مباح الدم
- ۶۹ ۵۹ - وینو کې ولماوه، په اور کې وسوخواوه
- ۷۰ ۶۰ - بي له نيټې بي پټې
- ۷۱ ۶۱ - زما حجرې ته ميلمانه راغلي ۱
- ۷۶ ۶۲ - زما حجرې ته ميلمانه راغلي ۲
- ۸۰ ۶۳ - د ليونتوب مبارکي
- ۸۲ ۶۴ - بار مو ترلی و په سپيني ريښکي
- ۸۳ ۶۵ - بخت
- ۸۴ ۶۶ - ستا د رخصت په ورځي
- ۸۵ ۶۷ - د ویر وړانگي
- ۸۵ ۶۸ - ضدیت
- ۸۶ ۶۹ - ميلمانه
- ۸۷ ۷۰ - زه هيڅ
- ۸۷ ۷۱ - ترلی ستونی
- ۸۸ ۷۲ - بس لکه دوه ميپنان
- ۸۸ ۷۳ - کلی او څلی
- ۸۹ ۷۴ - د زړه حال
- ۸۹ ۷۵ - راکتونه خیراتونه
- ۹۰ ۷۶ - مات زړگی د ویر لښتی
- ۹۱ ۷۷ - د گناه ټيکه داران
- ۹۲ ۷۸ - نوی کال، نوی ویني
- ۹۳ ۷۹ - «مرغان دي راشي زما لپو کې دي خالي وکړي»
- ۹۳ ۸۰ - کلی، اور او جگره
- ۹۴ ۸۱ - زما زړه نه پېژني
- ۹۴ ۸۲ - د رنا څرک وینمه

- ۹۵ - ۸۳ - د سانسور زولني
- ۹۵ - ۸۴ - مات زړه
- ۹۶ - ۸۵ - پر چرو باندي ختل دي
- ۹۷ - ۸۶ - خامو نمو تباہ کړی
- ۹۷ - ۸۷ - په گونډو يي کړلو
- ۹۸ - ۸۸ - د مني باد
- ۹۹ - ۸۹ - خيالونه، زيارتونه
- ۱۰۰ - ۹۰ - زما خواني
- ۱۰۰ - ۹۱ - لکه همدلته مي چي کور شولو نور
- ۱۰۱ - ۹۲ - مه هه!
- ۱۰۲ - ۹۳ - بي تا تياره ده راته
- ۱۰۲ - ۹۴ - د قدم گرد
- ۱۰۳ - ۹۵ - دغه تقدير دغه عالم بدلوم
- ۱۰۳ - ۹۶ - د هادي، هادي خوب
- ۱۰۴ - ۹۷ - حجرين (د رخشاني سنگسار)
- ۱۰۴ - ۹۸ - مازديگر
- ۱۰۵ - ۹۹ - «زه به نه ليوني کپرېم؟»
- ۱۰۶ - ۱۰۰ - لارورکي لارويان
- ۱۱۴ - ۱۰۱ - د شاعر پېژندنه

د سر خبرې

پخوا چیرې ویل شوي و چې: شعر یو لري نا آشنا وطن ته سفر دی. که دا خبره ومنل شي، نو داسې هم ویلای شو چې: شعر پر نا بلدو لارو باندې یو نازک فکري سیر دی، شاعر داسې عکاس دی چې د خپل ژوند او چاپیریال پېښې او ځانگړې شیبې، چې ده ته مهمې دي، عکاسي کوي او دا شیبې د کلماتو په جامه کې تلپاتې کوي.

زما ژوند پېښې داسې راغلي دي چې زموږ په ټولنه کې د رنگارنگ بدلونونو په اثر مي دننه په وطن کې او دباندې له هېواده، یو ځل نه، بلکې په لسگونو او سلگونو ځلي ځایونه بدل کړي دي او دا بدلون هیڅکله په خپله خوښه نه و.

د بیلابیلو ټولنو او چاپیریالونو؛ ژبو - کلتورونو او سیاسي ټولنیزو بدلونونو، زما په فکري سیر کې هم بدلونونه راوستل. که له یوې خوا مي د تجارو خزانه غني شوه، نو له بل پلوه یې څه منفي اغیز او فکري بدلونونه هم رامنځ ته کړل؛ او دا بدلونونه خامخا د هر انسان په فکري پرودکشن کې هم لیدل کېږي.

د شعر په نامه زما د فکري سیر لومړنۍ ټولگه د «مروره مخکه» په نامه، په ۲۰۰۹ م کال چاپ او خپره شوه. اوس دا دی خپله دویمه شعري ټولگه «د باران سیوری» تر سرلیک لاندې خپروم. دا په بیلابیلو چاپیریالونو کې زما د بیلابیلو برداشتونو ټولگه ده چې ما د خپل فکر او اند له مخې د ژوند او ژوند پېښو ځینې خاصې شیبې د کلماتو په جامه کې تلپاتې کړي دي او دا دی د خپلو شعرونو د دویمې ټولگې په ډول یې ستاسو درانه حضور ته وړاندې کوم.

آصف بهاند

د ۲۰۱۸ کال د اکتوبر میاشت

هیدرسلیف

ډنمارک

د باران سیوری

ستا خو یادیري که نه!
هماغه ورځ پسرلنی باران و
هماغه ورځ مازدیگر شرفنده باران وریده
د باران «ورا» وه راروانه له آسمانه ځني
چي زه درپېښ شوم ورسره د تاسو کلي باندې
ته لکه سرو وې روانه د گودر پر لوري
ما د آسمان تبي ته پاس وکتل
ورېځي شوي ماتي
لکه مات مینان
د لمر زرینو وړانگو وڅیرلي
او له یو بل نه سره لرې شولي
خو باران څاڅکی، څاڅکی
و، راروان لکه یو وړی گدا
او ستا د مخ د یوې مچې

په خيرات پسي ی عذرونه کول
 ما و تا يو بل ته په سکوت کي کتل
 زما و ستا سترگو
 نه څه ويل، نه کتل
 خو په گونگي ژبه يې
 يوه او بل ته مسيژونه ليرل
 له مسيژونو وړاندې
 چې مې ناڅاپه ستا بارخو باندې يو څه وليدل
 ما ستا د مخ په آيينه کي
 د باران د څاڅکو سيوری وليد

۲۰۱۳/۰۶/۲۱

غنس
بنمارک

**

*

ایوب تد بیر

(د استقلال ورځ)

بیا د ایوب پر توره گرد پریوت خلا غواړي
 د ملالی د تندي ټیک نوي رڼا غواړي
 خوار خلک رنځ گالي جفا ده په هر لوري خوره
 بل څه شی نه غواړي، بیوزلي بس وفا غواړي
 اهریمن راغی جام په لاس د وینو غورپ ته تیار
 رگو کي وینه وچه شوي ده سزا غواړي
 افغان زلمي تر چا جاريزي خدایه څه وشول دا
 هغه چي گور ته دي تگونکي بیا بقا غواړي
 دغه ټوپک بم راکتونه به تر څو لوبوو
 لوی بناماران بیا د عیسی هغه امسا غواړي
 بناماران بیا ژامي چیچي د ملالی خورکی ته
 د اکبر زړه ایوب تدبیر یو ځلي بیا غواړي
 دوی ته یو ډال د عقیدې بڼه لوی په لاس ورغلی
 خو دوی کافر دي یو هادي او انبیا غواړي

هیدرسلیف
 دښمارک

تالونه

د غم دي تالونه

پورته ځي

بنکته راځي

کله شنه شي

کله سره

د وير ننداره ده

را په برخه ما مظلوم ته

تقدير زما خوار دی

په غولو لړلی

په میتيازو ده وللی

۲۰۰۲/۰۸/۱۸

هیدرسلیف

ډانمارک

**

*

خُنازه

د مردکو باران کي
 خو توتکيو
 د يو باز خُنازه
 د باتور باز خُنازه
 خاورو ته وسپارله
 څه نا آشنا خاورو ته
 او خپله کيناستلي
 تورو سيمانو
 وچو څانگو باندې
 څه پسرلی و
 د ظلمو پسرلی
 دې پسرلي کي هر څه تاند نه وو
 بڼه وچ وو
 او ډير بڼه سوځيدل
 هلته د ظلم چم کي
 وينې په څاڅکوو نه، په لپو تويدي
 او د مرگونو تور واکمن ورنه غورپونه کول
 بڼار نور هغه بڼار نه و
 د ماښامونو او د وينو بڼارو
 د اور او وسپنو د قهر باران

په شيبو نه،
 په ساعت نه،
 په ورځو نه،
 دا څو کلونه دي راوري پسي
 د هر يو کلي
 هر يو کور لارو کي
 يوه نه،
 دوي نه،
 په سل گونو کربلاوي جوړي
 نه کومه چيغه وه، نه اوبنکه
 په ټولو خولو باندي مهرونه د سکوت وو لگيدلي په زور
 خو دا سکوت به ايگوخان ماته
 خپلو خنداوو سره
 او بس يو څاڅکی اوبه
 د هر يو ستوني اميد
 خو د وچ ستوني لمدول گناه وه
 دوه ثوابونه وو د خلکو مخ کي:
 د ايگوخان د خندا کړس اوريدل
 مرگ ته د ژوند ورکول
 چوپه چوپيا وه په هرلوري خوره
 د ايگو خان د وحشت ډار پر دغو خلکو حکومت کولو
 بس د گولو او راکټو اختر و
 د تندرونو باران بنکته راته
 په دي باران کي هيڅوک نه لمديدل
 په وينو بڼه لمبيدل
 په دغه اور کي د ازغو په نامه
 بنکلي گلان سوځيدل
 دي توتکيوو

د دې باز ځناز
 په وزرو واخستله
 له نا آشنا خاورو نه
 او له آشنا ظلمو نه
 چيرته کي لري
 د مراد سيمه کي
 خاورو ته وسپارله

د ۱۹۹۴ ميلادي کال جنوري
 ماسکو

کله چې درشم آشنا

گوره چې تری بلبل
 کله گلزار ته درمي
 داسې به درشم آشنا
 ته به گلزار
 زه به بلبل
 وطن به اور وي
 که گل؟؟؟
 کله چې درشم آشنا!

**

*

اورونه بل دي شي زما په قسمت

چيرې يې

ته چيرې يې؟

ته چيرته لري په پردي وطن کې

نه!

خوله مې دې ماته شي بيا

ته مې په خپل

نه!

ته مې په خپل،

خواوس پردي وطن کې

زه دې د زړه په منځ کې

خو درنه لري، لري

ته مې د زړه پر تخت شاهي کوي نن

او زه ياغي باغي

په بله سيمه

ته مې د زړه په منځ کې

هره شيبه مې لارښوونه کوي

خومره چې گورم په هر لوري

چيرته نه دې وينم

دغه بيلتون وصلت دی

او دا وصلت بيلتون دی

اورونه بل دي شي زما په قسمت

۱۹۹۱ / ۱۲ / ۱۳

ماسکو،

روسيه

توره تخته سپین کاغذ

ستا دغومبورو

د غوچورو

سر سپارلی یوسف

یوازي زه یمه،زه

دبد نامو

تورداغوله پاره

توره تخته

اوسپین کاغذ یمه زه

ته مې قلم او قسمت

خپله دې خوبنه چې هر څه پرې لیکي

**

*

نمجني سترگي

په ټوله شپه کې يو څراغ هم نه شته
 په دې لوی بڼار کې يوه چيغه تر غوږ نه راځي نن
 په ټوله ورځ کې مې يو سپن وانه وريد
 لکه بڼه توره يوه شپه بې ستورو
 زړه مې يوازي ناست دی
 لار مې مالومه ده، خو پښې مې سترې
 زړه مې سترې
 د پاڅه درد د داستانو غمجني پانې
 سره اوږي پسي
 او زړه مې
 په دې غمجن حالت کې
 د تير بري
 آ پخوانی سندرې
 تر شونډو لاندې
 زړه په سر کې
 په وار، وار تکراروي ورپسي
 او دا نمجني سترگي
 د يو بري له پاره لارې څاري

**

*

د نا هیلو یو بن

زه یو سوالگر ومه د وړانو کوڅو

ما ته د خیر کچکول کې

چا د امید کومه دانه را نکره

چا د امید د گلو

کومه دسته را نکره

له هرې کندي کنډوالي دا آزانگې راوتې:

دا دی درواخله د یأسونو یو گل

چې امید نه پیژني

ما د امید په سترگو

په بیره، بیره

شا و خوا ته کتل

خو بل څه نه و

له هرې کندي کنډوالي نه بس دا غبر تر غور و:

سوالگر ته بل څه نه شته

د نا هیلو یو گل

د ناهیلو دسته

د نا هیلو یو بن

۲۰۰۱/۰۱/۱۳

فردریکس هاون

ډنمارک

**

*

هنداره

هنداره پاکه ده

بیباکه ده

شفافه ده رښتیا وایي

په رنوگوري

څه چې ویني

هغه بیا وایي

داده رینتونې

بڼه بیبکه

چې صفا وایي

خو!

دوه عیبونه لري:

ماته یې مه کړي، نه جوړیږي

اوماغزه نه لري

۲۰۰۹ / ۰۷ / ۰۹

هیدرسلیف

دانمارک

جگره ده

گرانه!

بیا ووايه:

راته گرانه يې

يو ځلي

او څو ځلي

بیا پيرځلي

وروسته له غمو له هجرتو

راته گرانه يې

له پخوا پيره

لکه اوس

وروسته له غمو

وروسته له جگرو

آه!!!

څه وکرم

جگره ده

۲۰۰۹/۰۷/۰۳

هیدرسلیف

ډنمارک

**

*

انځورونه ستا یادونه

چې را پېښ شي ستا یادونه
 ټوله مراوي بیا را تاند شي
 را په غور چې دې کوم غږ شي
 آزانگې په گړنگونه
 سپيرې دښتې سره گلان شي
 ښاري مځکې بلاربي بلاربي
 اوموسکي شي تور کمرونه
 پاس ولاړ شنه آسمانونه
 لاندي مځکې سره گلونه
 چې را پېښ شي ستا یادونه
 رنگين خيال او انځورونه
 شنه سپرلي اواتنونه
 ښي وږمي، شنه ځادورونه
 ټولي گوتي مي قلم شي
 نوي نوي کلامونه
 اوپرژبه مي جاري شي
 انځورونه ستا یادونه

۲۰۰۹/۰۷/۰۳

هیدرسلیف
 دانمارک

خوځون

تورو مخکو!

تورومخکو!

ما به وخورئ

ما به وخورئ

په څو ځلي

او شنو پانو

او شنو پانو

ما به وروئ

ژوندون ته

۱۹۹۲/۰۵/۲۶

ماسکو

روسيه

**

*

دنگ داس

که

تیره لور

دغه داس دی

تیره لور دی

د ثواب او بنو کارونو

دغه داس دی

دغه کور د گناهونو

تیره لور دی

د اوچتو اور میزونو

دغه داس دی

تیره لور دی

د ثواب او بنوکارونو

دلته داس دی

تیره لور دی

د هر پل

د بنو کارونو

د ريبلو

د هر يو، يو ثوابونو

دلته داس دی

تیره لوردی

هر يو گام کې ثواب ريبی

اورمیر ريبی

دلته دي د بدو خلکو

بنکلي، دنگ او لور کورونه

که بڼه خلک چیرې وي هم

بس په داس باندې ريبل شي

تیره لور باندې را رنگ شي

د غرور جگ اورمیرونه

بس مخکته باندې رنگ شي

کړي بڼه، د غاړې طوق شي

په بڼيگڼه ملامت شي

۱۹۹۴/۰۱/۱۷

ماسکو
روسیه

**

*

د پټې خولې غمونه

داسې چې عمر ژر تیریري
 ورځ هم تیره شوله
 ژیر مازدیگر کې
 زه او ته ولاړ وو
 په حیرانتیا مو یو او بل ته کتل
 او د خیالونو په کښتۍ کې په کوم لوري روان
 د سترگو ژبه کې مې پوه کړلې
 او ومې پوښتې:
 سیوری دې نه اوردیري؟
 تا وې اوردیري، ولې؟
 په پټه خوله غمجنو سترگو چې مو سیوري کتل او کتل
 سیوري په خپله اوردیدل اوردیدل
 زه او ته لري، لري
 او زموږ غمونه
 زیاتیدل، زیاتیدل

۱۹۹۲/۰۵/۲۶
 قزاقستان

**

*

غمونه پر سر بار، غمونه تر پښو لاندې

۱

غم له هر چا را چاپير لکه لمر دی
 څوک پر سر ورته ولاړ د چا پر سر دی
 بس توپير يې په همدغه کې لیده شي
 څوک يې ایسته غورځوي د چا پر هر دی

۲۰۰۸/۰۴/۱۵

هیدرسلیف
بنمارک

غمونه پر سر بار، غمونه تر پښو لاندې

۲

غم هر چا سره میلمه دی په خپل کور کې
 څوک يې پښو لاندې کوي څوک يې وړي گور کې
 څوک يې سر باندې انبار کړي ورته ژاړي
 څوک يې هره گری ورکړي په یو پور کې

۲۰۰۸/۰۴/۱۵

هیدرسلیف
بنمارک

د هجر اور

ته شيبه شوي

لکه شعر

ستر گو رپ کي

ژر پناه شوي

لکه خندا د کليوالو له خولي

او زه

پر سپينو واورو پوست ورکيناستمه

خو هغه واورې نه وي

سپيني پستي هم نه

د هجران اور و

زه يي بڼه وسيځلم

۰۰۰ ماسکو

**

*

خو شیبې له باد سره

باده په خیر راغلي
 لږ خو راتم شه، غږ مې واوره
 اې د ملکونو پاچاګیې!
 اې ازاده!
 زه درویزگر یم
 د خبرو، احوالونو ګدا
 تا سره شته زمور د کلي احوال؟

ستا خوږ شیرام
 او یا هم تنده څپه
 زمور پر کلي او کور
 راتیره شوي که نه؟

کلی؟؟؟

کوم کلی؟

آ، زمور کلی

آ، شین کلی

آ، جنتي تاتوبی

چې به هلته هره ورځ په ګدا سر وي
 او د پیغلوتو له پیکونه به مست تاو راتاو شوي

آ زمور کلی چې د ټولو هیر دی

خو د ټولو په یاد

ستا خو به هیر نه وي، په یاد به دي وي

جنت نشان یادوم

افغانستان یادوم

تا زمور د کلي پانې

پستو لاسونو کې نیولي که نه؟
 زموږ په کلي کې شنیلې و که نه؟
 گوره! پښتو وکړه رښتیا ووايه
 ستا زموږ د کلي
 پر ښک شوي دیوال
 کله نظر ولږيد
 زموږ د کلي هديره باندې راتير شوي که نه؟
 د ځوانيمرگو قبرو حال څنگه و؟
 جلادان وايي چې ډير شوي هم دي
 تا زموږ د کلي
 د مرستون
 شني، سري او سپيني جندي
 بيا رپولي که نه؟
 باده پښتو راسره وکړه او رښتیا ووايه!
 باده زه تا ته وایم!
 زموږ په کلي کې ډزا وه که نه؟
 د کلي شنه آسمان کې
 تور اوسپنيز باز گرځيده او که نه؟
 بيا يې د اوسپنو باران ورواوه؟
 په چوپه خوله او لمدو سترگو ننوتې کوم
 بڼه ځير شه، بيا وگوره:
 چې کله ژني وم
 زلمی وم
 داسې نه وم
 سترگې دې پرانيزه
 په ځير وگوره

«زه چې زلمی وم نو همداسې ومه
 دا زما تصویر دی»
 نو ته رښتیا ووايه
 زموږ د کلي ځوانان
 بيا د ظلمونو د برچو په څوکو
 په څر مخونو او سرو سترگو
 يو د بل وینو ته بيا ناست خو نه وو؟
 باده پښتو راسره وکړه او رښتیا ووايه!
 زموږ د کلي گودر وران و که ودان پاتې و؟
 زموږ په څر کلي کې
 د پسرلي د پلونو
 بنکالو چا واوریدله؟
 زموږ په کلي کې سیرليان پاتې وو؟
 زموږ د کلي ليربه
 سبايي وخته
 په بي خوبه سترگو
 د لارې
 غږ کولو؟

باد په مستی کې رانه تیر شو
 او له مازې يې په شا وکتل
 هغه تر شونډو لاندې ورو وویل:
 زه د اورو وطن ته تللی نه شمه
 چیرې چې وینې وي کتی نه شمه

د سمڅي د يارانو سکي

دا دی ناست يم
 او يوازي ځان ته ژاړم
 هر څه مړه دي
 خاطرات ټپي، ټپي دي
 او د مرگ درشل کي ناڅي
 پر مخ لاري غورځوي را
 زه هم مړ يم
 خو، خوځيرم
 ماته هر څه دښمن شوي
 خپل دښمن
 پردي دښمن
 ورور په کاله راته تربور ناست
 زه بيوسه لکه مړی
 خوله مې پټه
 ژبه لال شوه
 بس يوازي ورته گورمه په غټو، غټو
 او دغه غټي چيني
 رڼي اوبه خوتوي
 هر څه ساره شول
 خودښنه او تربرونه لا هماغسې تاوده دي
 زه خو مړ يم

ناست یم پر خپل مړي ژړا کومه

ورته گورم چې دښنه مې

پیا لې د وینو پاس پر سر تړلي

زما پر مړي باندي بار چلوي

خو زه مړ یم

داسې مړی

چې پر هر خوا قدم اخلي

ما ته هیڅ راپاتې نه دي

بس یوازي زما د ذهن له دالان نه

د ښې درنډې خندا غبرونه

د دې ټولني ذهن

سخت په لړزه راولي

ستونی مې ډیرو چيغو

دومره لوی کړی چې باور دې نه شي

لکه زمونږ د کلیوالو د قبرو هدیره

او د خندا د زلزلې څپې مې

د سونامي په شانې

د زورواکانو پر سر اور بلوي

هوا!

ستونی مې ډیرو چيغو

ښه رالوی کړی

د لیونیو خندا گانو یو سیلاب ورنه ډیر ښه راوړي

نه!

یو طوفان راروانیږي

چې د نوح طوفان یې څاڅکی به وي

زه خو بیوسه یم

زه مړ یم

لکه خوب چې گورم

د یویشتمې پیړۍ
 لویه خپسه راباندې ناسته
 او زه چیغې وهم
 زما د ذهن له انگر نه لویې چیغې خپړي
 چې را وینیرم، گورم هر څه سپین دي
 مخکه سپینه
 آسمان سپین دی
 هر څه سپین، سپین راته بنکارېري
 یوازي زه تور یمه
 ځان سره وایمه چې:
 مری خو هره ورځ
 تورېري پسي
 د کوم زلمي د ځوانې وینې بنکالو
 دې ته ور ځیر کړمه
 چې زه هم سپین یم
 او کومه پانگه لرم
 زما د ژوند پانگه
 دا درې سکې وي:
 خلک
 وطن
 او مینه
 توره تاپه وه لگیدلې پر دې ټولو سکو
 او د نا تار بازار کې
 خلکو خندل ویل یې:
 چې دا نا چله سکې
 نور د نصور بازار کې نه چلیري

۲۸ - ۱۲ - ۰۸

هیدرسلیف
ډانمارک

بنديز

زما د شکلن ذهن له لويې دښتې

د نا ويلو هيلو

يو څو سرکش ماشومان

د څه ويلو په نيت

په منډه، منډه راغلل

خو...

زما د ستوني لوی دهليز کې

څه غوغا جوړه وه

ماشومو هيلو، په ماشوم غږ سره

د څه پوښتنه وکړه

او بنه يې واوريدل دا:

چې د لغاتو ځوانيمرگي ډلې

سر په لاسونو وهي

او را وتلای نه شي

۰۰۰ - ماسکو

او هجرت پای نه لري

دا دی پیری و اوښتی

دا دی نسلونه یو په بل پسې زلمي شول او زاړه شول او زړیري پسې

خو هجرتونه لا روان دي او زیاتیري پسې

زموږ د کلي مرغی لارې مهاجرې شولي

زموږ د کلي چنچیان

زموږ د کلي غڼې

کوم خای ته لري لار وهلی نه شي

هم اوسیدلای نه شي

کور کي يې اور بل شوی

اور ته ورتلای نه شي

حکه روان دي هجرتونه کوي

او هجرت پای نه لري

۰۰۰ - ماسکو

**

*

د رڼا مرگ

مرگ دی چې گرځي
 سترگې سرې اولورپه لاس
 بیا یې کروندې ته سترگې واوښتي
 بیا زموږ تنکي فصل ته ورسید
 بیا یې په ډیر قهر څیره واوښته
 غاړې غوڅوي د غوړیدلو شونو فصلونو بیا
 تنده ماتوي په غوڅولوبس
 لوره ورکوي په تش ریبلوبس
 هر خواته گلان او شنیلي ژاري چې
 بیا په رڼا ورځ د رڼا مرگ راغی

۰۱ - ۰۲ - ۲۰۱۱

هیدرسلیف
 دانمارک

**

*

ځنگه دي پيدا کړمه!

زه به ستا په لټه کې
 غره په غره راوگرځم
 سيند سره به منډې کړم
 بيا به ترې را تاو شمه
 شين چمن به وگورم
 بيا به په کې کوکې کړم
 سترگې به لمدې کړم
 د هر وره مخ کې به وژاړم
 تا به زه پيدا کړمه؟

۰۱ - ۰۲ - ۲۰۱۱

هيدرسليف
 دانمارک

**

*

د سکروتو باران

د توتکو پر خاله
 د اور باران راغي
 پر کليوالو په شيبو نه، په کلو ووريد
 تا به وي دغه آخري زمان دی
 خلکو وي مور ه گنهکار يو، که څه؟
 دغه زموږ د گناهونو عکس دی چې
 له آسمانونه نازل شوی دی د خدای لوی غضب
 او دا دی مور ته معجزه رابښي
 د جگړې غږ سره سيلاو راغي
 خلک د اور خوراک شول
 خپله گناه باندي دوی پوه هم نه شول
 چې پرې د پاسه د سکروتو بارانونه اوري

د ۱۹۹۴ کال جنوري

ماسکو

**

*

پسرلی و

وریخی

زموږ د کلي

کنډوالو

وچو ډاگو په خاطر

لکه پیروته

سره تاوی

زرغوني شولي

خو له ناکامه نه یې

دا خپلې اوبنکې

زموږ پر کلي تویې نه کړې

په زورند سر یې

نا مالوم لوري ته

لمنې ټولي کړلې

وریخو ژړل په ورت، ورت

اوپه سټ، سټ سره

زموږ له کلي کډه شولي

او نور له شرمه نه یې

شاته و نه کتلې

۱۹۹۷/۰۳/۲۵

ماسکو

د هیلو باره

باره مې د هیلو لږ څه جگه کره

په امیدونو ډیوه ولگیده

پتنگان تاو شول ورنه

ما د ژوندون

د خوشحالو لږی

له پیل ترپایه

تا پورې وترله

۲۰۰۱/۰۳/۱۵

فریدریکس هاون

ډانمارک

د جگړې وینتیا

زموږ په کلي کې د شنو غنمو فصل نه شته

لار له خوزانو او ازغو ډکه ده

د هر انگر د دروازی مخې ته

د سرو ازغیو، سور لښکر ولاردی

زما د اولس تنکي زلمي او پیغلي

د یوه جنگ په درانه خوب ویده دي

داسې څوک نه شته چې جگړه غلي

اورونه مړه کړي

ما د جگړې له دې اوردې وینتیا نه

د آرامی سیمې ته پورې باسي

۲۰۱۰/۰۵/۱۵

هیدرسلیف

ډانمارک

او زمون کور یوه ډیوه نه لري

څه راغله
 او څه راځي
 زه چيرته
 او ته چيرته
 زه په رڼاوو
 ته تيارو کي اوسي
 دغه تياره او رڼا
 يو د بل مخ ته په ټينگار ولاړ دي
 زه چيرته
 او ته چيرته
 ته د رڼا وطن کي
 تيارو، غمو ته ناسته
 او مات غبرونه دي هوا ته درومي
 زه د شنيليو بن کي
 يو وچ گودر ته ناست يم
 ستونۍ مي چيغو را لوی کړی
 غږ مي هيڅوک ناوري
 زه د رڼا په ښار کي
 يوه رڼا کوټه هم نه لرمه
 د زړه انگر کي مي تياره ده
 او د شپي لاس مي پر اوږو باندي دروندوالی کوي
 دلته لوی ښار کي په هر لور رڼا ده
 او زمون کور یوه ډیوه نه لري

۲۰۰۰/۰۷/۰۷

فريډريکس هاون
ډانمارک

ومي ليدل

د غرور پيغله چې ما ليدله

نه ايليدونکي روانيدله

پيکي تورباندي

باد لوبيدلو

د باد څپو کي چې مي ليدل بيا

مغروه پيغله د بارانه وه

سختو پيچومو، له آسمانه نه

له ډير، ډير پاس نه

بنکته راتلله

او زما د کلي

نه ايليدونکي

پيغله په جبر

د گورتياروته

روانيدله

۱۳۷۲/۰۹/۲۶

ماسکو

روسيه

جنگونه او غمونه

ماته نه لري
 نږدې جنگونه
 لري نږدې ډير، ډير غمونه
 ډير بڼه راياد شي
 هغو كي وسول
 د ژوند څيزونه
 او ډير سرونه
 هغو كي خاوري
 آهونه ډير، ډير
 هغو كي خواني
 څه تاندي څانگي
 د رژيدلو غيري ته لاري
 هغو كي جگ شول
 خوان، خوان غرونه
 هغو كي مات شول
 خوان ورميرونه
 زما وطن اوس
 يو پولیگون دی
 د خوان سپين ږيري
 ماشوم وجود هم
 چا ته ووايم چې وطنوال مي
 د بنامار خولي ته بنسکته پريوتي
 زه يي راباسم بنامار چيچلي

۱۳۷۲/۰۹/۲۶

ماسکو

روسيه

غزل

چیرې یې کراره، لبراً رام غواړم
 ډیر یم ستړی شوی ژرانجام غواړم
 هرزیرې چې راغی د بدی زیری
 سترگې مې څلور، نوی پیغام غواړم
 دومره یمه ستړی، چې نور تلای نه شم
 دغه ژوندون اوس زه له ناکام غواړم
 ډیر دې رنځوران کرل ته آباد نه شوي
 زه خو په هر گام کې کار تمام غواړم
 تا ته دینکنځلواز غي هرگام کې
 تا ته گل گلونه په هرگام غواړم

۲۰۱۱/۰۱/۳۰

هیدرسلیف
 دانمارک

بنه ژارمه

زړه مې زارمه ځای کې
 یو تنگ ځای کې
 سره رانغاړم
 پتوم یې
 چا تې نه وربنیم
 هغې کوټې کې چې کرکې نه لري
 لومړی پر ځان
 بیا د امید په هیله بنه ژارمه
 اوبنکې په لپو تویومه
 د هندارو غم په زړه راوړمه
 او بیا هم بنه ژارمه

۲۰۱۱/۰۲/۰۲

هیدرسلیف
 دانمارک

نور وړاندې ځای نه شته دی

او لري نور نه شته ځای
 چې يې سودا کې بل قدم واخلمه
 کله ماهي ته د اوبو ژورې برخې لکه بن داسې وي
 خو ورته گورشي يو وار
 ما ته هم کور، کلی، وطن لکه گلزار داسې و
 داسې هم وشول چې وطن راته سور اور شو يو وار
 او دا دی راغلم ورنه لري تر آخر د دنيا
 نور وړاندې ځای نه شته دی
 چې بل قدم واخلمه، لري ولاړ شم
 راته د لمر سترگه نږدې بنکاري
 زه د لمر سترگې آيينه کې خپلې سترگې گورم
 زه يې بڼه وينمه چې
 لکه دروغ يو لغات
 بې اعتباره ويی
 ټولې هندارې تشې بنکاري
 او مخ بنکته گوري
 او نور څه پاتې نه وي
 چې خپل مخ چا ته وربنکاره غوندي کړي

۲۰۰۰/۱۲/۲۶

فریدریکس هاون
 دانمارک

نور پسرلی نه شته

زما د زړه دښته کې
 زما د زړه آسمان کې
 د غم بې شرم درانه پیتي سره
 د ټول عالم وریځي را پندې شولي
 په پټه خوله ولاړې
 او په ورت، ورت ژړيري
 زما د زړه په بن کې
 د زيري غبر نه شته دی
 وچه بیدیا ده کوم شنیلې نه شته دی
 باران بڼه شرفنده وریري
 خوبیدیا وچه ده
 زما ژوندون ژړا ده
 اوبسکې دي تروشي او بیدیا شگلنه
 ونې دي بورې ورارې
 او نور بچیان نه راوړي
 شنیلې خو هسې نه شته
 محک شگلنه مروره پرته
 په درانه خوب نه ده ویده
 په درانه غم ناسته ده
 او هیڅ باران یې خوبنولای نه شي
 پخلا کولای نه شي

۲۰۰۰/۱۲/۲۸

فریدریکس هاون

ډانمارک

ولیکه!

دا بله زوکره ولیکه!

تورو غولونکو د فریب تورو
 ما ته مو بیا څه راکړل
 څو اوبنکي قلم نه چې را پریوتې
 هغه د تیارو، وزرو پناه کړلې
 اوس نو زما هیله ده چې ولیکه!

ولیکه!

هیله کوم، ولیکه!

ډله، ډله وژني انسانان

هغه هم ولیکه!

سوځي چې گلان

هغه هم ولیکه!

پرې ونې چې لویږي

دا هم ولیکه!

شني، شني کروندې چې بیا وچیري

دا هم ولیکه!

بیا چې گودرونه را رندیږي

دا هم ولیکه!

هلهته چې نارې د اتن ستونو کې بندیري

دا هم وليکه!
 بيا د کلي پولو کې ويلنی چې ورکيري
 دا هم وليکه!
 غني چې په خالو کې سوخيږي
 دا هم وليکه!
 دلته د خوانانو قتل عام دی
 دا هم وليکه!
 خوښي خو ورکه، ورکه
 بي شرم غم چې بيا راي
 مور کروي
 دغه هم وليکه!
 وليکه!
 هر څه وليکه!
 زموږ د کلي په باغچو کې
 د هندارو بن کې
 شنو خاطراتو تصاویر په تتیدو وليکه!
 هلته مخ وړاندې، غره لمن کې
 د شنيليو خنازي وليکه!
 بيا د باغچي ذهن ته پام کړه
 چې ورنه تښتي هغه شنه خاطرات
 او...
 خو هير دې نه شي، نه شي
 چې بله زوکړه يې په مخ کې وينم!!!

۲۰۰۱/۰۱/۲۰

فريډريکس هاون

ډانمارک

غمجنې سترگې

شپه ده توره شپه ده خراغ نه شته
 بنار کې یو غږ نه شته دی
 په ټوله ورځ کې یوه چیغه نه وي
 لکه بڼه توره یوه شپه بې ستورو
 زړه مې یوازې ناست دی
 لار مې مالومه ده
 خو پښې مې سترې
 او سترې زړه مې
 د دردو د داستانونو پانې
 سره را اړوي بیا
 او د بریاوو پخوانی سندري
 وړانو کوڅو کې لتوي او گوري
 نمجنې سترگې بیا نمجنې شولي
 او د راتلونکي بري لار لمدوي

۲۰۰۱/۰۴/۱۸

فریدریکس هاون
 دانمارک

توري محكي او شني پاني

تورو محكو!

تورو محكو!

ما به وخورئ،

ما به وخورئ

او شنو پانيو!

او شنو پانيو!

ما به ورولي ژوندون ته

۱۹۹۲/۰۵/۲۷

ماسكو

روسيه

گلزار او اور

زه دې منزل يم آشنا

خو ته!

ته رانه لري خپه

ته تریدلي هوسی

ته رانه ورکه زانه

او د کارتوسو بارانه ته ناسته

د مرگ استازو نه خان ساتي

او کارتوسو ته ټټر نيسي نن

د اور وطن كي راته شپي تيروي

زه درنه لري په بنو كي

خليل شوي يم په اور كي ولاړ

او ننداره د دغي لوبي كوم

۱۳۷۱/۰۲/۰۸

سپیده داغ

ما سپیده داغ ولیده
 چې سرگردانه سا نیولی
 د تیاری گریوان ورڅیری کرلو
 بیا په بی لارو، لارو سرشو
 او هغه خلک یې پوښتل چې هغوی
 تور یې ویل تور یې کول
 بل څه یې نه درلودل
 خو سپیده داغ په ټینگار
 د نا آشنا کلي آدرس غوښته بیا

۲۰۰۱/۰۴/۱۸

فریدریکس هاون

ډانمارک

ودی نه پیژاندم

ته دي د خیال د صند وق ور پرانیزه
 او ما دریاد کړه
 ډیر، ډیر دردونه یاد کړه
 ژاروي یادي کړه
 ویرونه یاد کړه
 آغه د مینې او خندا بڼه تصویرونه یاد کړه
 بڼه راته وگوره، بڼه سوچ وکړه
 ودي لید م، ودي لید م
 ودي نه پیژاندم...

۲۰۰۱/۰۴/۲۷

فریدریکس هاون

ډانمارک

وطن

وطنه وسوي، وسوي

او يوري، يوري

اوبو يوري

او اورونو، سره وسيځلي

خوزه

چي وخت يي راشي نو بيا

له اوبو وچ به درشم

په اور ناسوي درخم

۲۰۰۵/۱۲/۲۰

هيدرسليف

دانمارک

کله چي درشم آشنا

گوره چي تزي بلبل

کله گلزار ته درومي

داسي به درشم آشنا

ته به گلزار

زه به بلبل

وطن به اور وي که گل؟

خوزه درخم

لکه بلبل چي خپل گلزار ته درمي

دغه گلزار که وي سور اور

که وي گلزار

زه به درخمه

خپل گلزار

او خپل چمن ته آشنا

۱۳۷۱/۰۳/۱۲

تاشکند

اوزبکستان

لارې*

مورته مې!

چې هر ځلې په اوږده سفر ورنه جدا شوی يم،
خوله به يې له خندا ښکته او سترگې
به يې لمډې وې.

لارې لمر سپوږمۍ شوي آسمانو ته رانه وختي

لارې بل لور ته

زما زړه کې غوټۍ شولي

بنکلی شولي

مینه شوي

زما د زړه پولې شولي

لارې پسرلی شوي

او زه منی شوم

لارې

زه خړ شومه

د مني ژیره پانه شوم

لارې ته شنه پانه

سره غوټۍ شولي

پاتي شومه زه او بنکته پریوتم

لاری نوراني شوي لمر ته وختي
 لارم بنسکته پريوتم تورتم شومه
 لاري ران زانه شولي والوتي
 لاري شين آسمان ته
 شنو اوبو ته
 هسک ته وختي
 لاري پورته والوتي وحشي شولي
 خو دلته ته خايي شولي
 لاري دلته پاتي شوي
 زما سره
 تل پاتي ابدي شولي

۱۳۷۲/۰۲/۳۱
 کابل

*په دې ورځ زه د خپلې کورنۍ له نهو تنو غړو سره جبراً پاکستان ته مهاجر شوم.

**

*

تاند غمونه

څه یادونه څه کلزي دي ژوندی رایادوي
تاند غمونه دي بیا ژر، ژر آمرگی را یادوي

ته زما د عمر خوبني

ته زما د ژوند پسرلی

ته!

ته لاري، لاري، لاري

لاري تک ژير منی شوي

پريوتلي بنکته ژيره پانه شوي

خو اوس،

ستري ژوند او تاند دردونه

اورده لار ستري غمونه

څه یادونه څه کلزي دي ژوندی رایادوي

يو څو اوبنکي سري، سري سترگي دي مرگی رايادوي

۱۳۷۲/۱۰/۰۳

ماسکو

روسيه

**

*

ورمه راوهی!

زه خپله نه يم

زه يو بل څوک يم

زه کور کې نه يم

ورمه راوهی

ما چې بنه ويلي، تا ته بد بنکاریده

ما چې رښتيا وي، تا دروغ گڼلو

زه خپله، خپل وم، خو تا نه منله

نو اوس:

زه خپله نه يم

دا پردي غبريري

پردي بادونه

څه اورني غبريري

پردي دي خلک

او څه پردي غبريري

پردي وختونه

بيا اورني غبريري

خپل، خپل دي خلک

خو څه پردي غبريري

خپل ارمانونه

څه دښمني لرييري

زه خپله نه يم

زه يو بل څوک يم

زه کور کې نه يم

ورمه راوهی

۱۹۹۲

ماسکو

ستا به یادیري که نه!

ستا به یادیري
 چې له باده سره
 ونو او خانگو نخل
 ستا به یادیري
 چې خور به مست و
 ستا به یادیري
 چې ویا له ډکه
 پاکو اوبو نه
 رڼې روانې او کلی شین و
 ستا به یادیري
 چې زمور د کلي
 حوانان به راغله
 او په یو خرپ به اتن روان شو
 ستا به یادیري
 چې کلیوال به
 هر خوا روان وو

خندا خوښي وه
 غم بیګانه و
 اوس هغه نه شته
 د هغو ټولو قاتلین راغلي
 خندا،
 اتن،
 شنیلې،
 خوښي،
 دا ټول مړه شوي
 او کلیوال زورند سرونه
 لیوني روان دي

۲۰۱۱/۰۲/۰۵

هیدرسلیف
ډانمارک

**

*

د ۱۳۷۸ کال پسرلي ته

څو پسرلي دي چې دي لار څارمه
 راشه چې لارپه ورکيدو بنکاري
 په زير زيببلي بڼه
 څو پسرلي دي چې پوښتنه کوم
 پسرلی چيرې تللی؟
 ترخه خدا کي يو بوډا وويل:
 ځان دي لږ پوه کړه گلله!
 سپرلی وختي لا مړ دی
 او د سپرلي ځنازه
 څو توتکيو د بادو په وزرو
 چيرته کي لري
 په پردي وطن کي
 خاورو ته وسپارله
 څو پسرلي دي چې دي لار څارمه
 راشه چې لار په ورکيدو بنکاري

۱۳۷۷/۱۲/۲۹

ماسکو

روسيه

ته به اوس څه وليکي

ستا د غومبورو
 دغوچورو
 سرسپارلی یوسف
 یوازي زه یمه، زه
 د بد نامو
 تور داغوله پاره
 توره تخته
 او سپینه دره یمه
 ته مي قلم او قسمت
 چي اوس هر څه پري ليکي،
 ليکه يي نور...

۱۹۹۴/۰۳/۰۵

ماسکو
 روسیه

سجدي

سجدي مي حسن ته دي
 نه تش بُتونو ته نور
 وروځي محراب
 سترگي امام دي راته
 زه مقتدي یمه
 سجدي کومه
 سجدي مي حسن ته دي
 نه تش بُتونو ته نور

۲۰۰۱/۰۳/۰۳

فريديکس هاون
 دانمارک

وژارم که وخاندم

د ترحم سپین الوتونکي راځي
 د روح آسمان کې مې وزرې وهي
 او زما د ذهن بچیان
 شني کروندې ته بيايي
 د شعر وزر خوځيري
 پټې منگولې يې راځي زما پر لور
 او زما د ذهن د کلا دا زنگ وهلی ځنځير
 په بنکلو گوتو شرنکوي په څو ځل
 راويښوي مې درانه خوبه ځيني
 ځني مې غوري کاندې
 هلته اتن ته دويونو مې وربولي پسي
 بيا مې څو ځلې راکش کاري د اتن ليکې ته
 زه يې بنه گورم چې ما آزميي بيا
 او د خندا ژړا پر گډه پوله
 لکه حيران مې ودروي
 زه ځني غورځومه
 اورم را اورم د اتن ليکه کې
 ځان سره سوچ کومه
 چې د ژړا که د خندا شيبه ده؟

۲۰۰۱/۰۲/۲۰

فريډريکس هاون
 بنمارک

څلوریزه

د پښتنو د مټو زور د ماغزو شور مې خوښ شو
په ننگ ودان، په ننگ ولاړ، د دوی دا کور مې خوښ شو

هر چې دښمن ته غاړه کیردې، نو پیغور یې مرگ دی
د دوی د کلو، د کیرد یو دا پیغور مې خوښ شو

ساز

(د راویشنکر د مرگ په پار)

مور په ساز پسي راغلي، ساز پسي گرځوو
بنکلي ساز کي مو په سازگډوه بیا

یا موپریرده چې په خوند ساز پسي گرځو
یا مو بنکلي ساز څپو کي واخله سا

۲۰۱۲/۱۲/۱۲

هیدرسلیف

ډنمارک

له بخاری نه ساره او له زخمونه گلان

(د فرید باراني یو شعر او زما تأثر)

له بخاری نه چې ساره څڅیري

نو له تپونو نه خدا را څڅیدلای نه شي؟

دغه ما نه،

دا بل چا نه،

دغه روهي راته ټولگي کي ويلي:

«دغه وطن د استثنا وطن دی

دلته هر څه هره شيبه کي پيښيدلای هم شي»

دلته لاسونه او سرونه،

پښي اورميرونه ريبيدلای هم شي

«دغه وطن د استثنا وطن دی

دلته هر څه هره شيبه کي پيښيدلای هم شي»

دا هغه ښار دی چې ښاريان يې رنځوران دي او روغتون نه لري

دلته کيدای شي انسانانو نه ماران وزيري

داسي اوه سري ماران

چي په اويوو خواوو خولي اچوي

دغه ماران زموږ مشران دي، کنډوالو باندي حکمونه کوي

داسي مشران چې قدمو ته يې زلمی ويني توپري او دوی خاندي ورته

او پري د پاسه قدمونه ايردي

«دغه وطن د استثنا وطن دی

دلته هر څه هره شيبه کي پيښيدلای هم شي»

دلته کيدای شي بخاری نه ساره وڅڅيري

دلته کيدای شي له زخمو نه گلان ووريري.

د ۲۰۱۴ کال د جولای يوويشتمه

هيدرسليف، ډنمارک

پاسپورت

زما د ټولني د سانسور منگولي

زما د شننه ذهن په بڼ کې بنې را خبني دي نن

زما د ذهن تاندو ځانگو سره

مرگوني لوبي کوي

او د نيستی د دايري بنکلی پاسپورت ورکوي.

۲۰۱۴/۰۸/۱۶

هیدرسلیف،

بنمارک

که دي په کار وي کرکه...

يو شعر، يوه خاطره

په ۱۳۵۵ ل کال مي د کانکور آزمويني له بريالتوب نه وروسته، د کابل پوهنتون ادبياتو پوهنځي کې خپلي زدکړي پيل کړې. په دې وخت کې زموږ په هيواد افغانستان کې د تلویزيون او ترن په باب څه ويل هسي د خيال خبرې، يا لکه د چا خبره يو خيال پلو و او بس. مور څو تنه هم صنفیان او همدوره محصلين وو چې کله به د تفریح په وخت او کله به هم په کوم بل فارغ وخت کې سره کيناستو او لکه د چا خبره بنډار به مو کاوه. د همدې بنډارونو په لړکې يوه ورځ خبره په ترقي او پرمختگ باندې ياده شوه. کوم يوه غږ وکړ چې دا دی سردار صاحب لگيا دی تلویزيون جوړوي. بل په کې وويل چې هلکه «غريب سړی، برگ يې سپی» مور تلویزيون څه کوو، خلک د خوراک ډوډی، نه لري، سردار صاحب تلویزيون ورته جوړوي. په دې کې له کومې بلې خوا زموږ يو هم صنفی چې روح الله نومیده او د کنړونو اوسیدونکی و، ډیر ځیرک او ښه با مطالعي هلک و، غاړه تازه کړه او په جدي ډول يې داسې وويل: «گورئ انډيوالاتو! پرتولنه او ټولنيز ژوند او خلکوباندې خبرې کول، د ټوکو خبرې نه دي. که لوږه ده، که هرڅه ده، سردار صاحب ډیر نیک اقدام کړی دی او...»

روح الله خپلي خبرې پسې اوږدې کړې. خبرې يې ډیرې علمي او ښې خبرې وې، خو د ټولو خبرو شیره يې په دې جمله کې سره راغونډه کړه:

«يو وطن چې تلویزيون او ترن ونه لري، داسې به وي لکه يو انسان چې پښې او سترگې ونه لري.»

د سردار صاحب هڅې بريالۍ شوې او ۱۳۵۷ ل کال په پسرلي کې افغانستان ته خدای يوه سترگه يعنې تلویزيون ورکړ. له هغه وخت نه اوس لږ او ډیر شپږديرش کاله تیردي او خدای د هغو سترگو شمیر له پنځوسو هم اړولی دی، خو له بده مرغه چې مور افغانان بل ځای څه چې خپله مخه او خپله لاره هم نه شو ليدلای.

په هر صورت د تلویزيون د خپرونو له پيل سره زموږ کورته هم، زموږ د کورنۍ کوم لالا يو پایه روسی کریم (krim) تلویزيون راوړ. دا تلویزيون ښه ډبل او داسې غټ و چې په ليدو يې سړي ويلای شول چې:

«د بختورسري به غټ تلویزیون وینه» .
 دا پدیده لالا تر یوه خایه په ټکسي کې او وروسته په لاسي کراچی کې د کور انگر ته راوړساره.
 کوټي ته مو په څلور تنو ننیست او «په بسم الله قدم راواخله» په ویلو سره مو په ډیر احتیاط د
 کوټي په یوه کنج کې خای پر خای کړ.
 دا نوي پدیده به اول په عذر چالانیده، یعنی دا چې زموږ د کلي برق دومره ضعیف و چې دي
 پدیدې ته یې انرژي نه شوه رسولای. دې کې د کورنی کوم غړي غږ وکړ چې:
 «زر په لالي پورې، دا شل یې د بنگرو»
 بیا د برق د تقويې وړوکی ماشین را پیدا شو، کله چې تلویزیون ته روزي پوره ور ورسیده، نو
 بیا به په غومبس لگیده. داسې وخت هم راغی چې تر څو به چا په سوک ونه واهه، نه به لگیده.
 زه هم لکه کریم روسی تلویزیون، د فیسبوک لوستلو ته، د گڼو دلایلو له مخې ډیر زړه نه ښه
 کوم؛ خو آغه بله ورځ لکه روسی تلویزیون چا په سوک د مخکتاب لوستلو ته اړایستلم. کله مې
 چې مخکتاب پرانست، د همایون خان نومي سندرغاړي په غږ کې دوي خورې سندرې، د هادي
 هادي او فاروق فردا یو، یو شعر، د لطیف لالا دوو لنډو شعري ژباړو لږ څه سره مصرف کړم
 ، خو بیا له یوې غوښتنې یا پوښتنې سره مخ شوم. ښاغلي نور محمد لاهو یا له تنگ زړه نه، یا
 په ټوکو او یا هم په رښتیا مینه ورکه کړې او د کرکي په ازغنه صحرا کې د مینې گدایي کوي
 او مینه داسې ورنه ورکه ده چې اوس یې لا په پور غواړي:
 «یو څوک شته چې ما ته مینه په پور راکړي؟»
 د لاهو صاحب ځواب به د هرچا د نظر، تجربې او سترگو لیدلي حال له مخې فرق سره کوي.
 ما خپل ځواب د یوه شعر په قالب کې ورته لیکلی دی.
 له عنوان سره سم پاس یوه خاطره او دا هم شعر:

که دي په کار وي کرکه

دلته د کرکي زری شین شو
 مینه والوتله لاره مهاجره شوله
 زه هم پښې بیلې تلې
 له خپل گودر، کلي او کوره ځینې
 پسې راوتلی یمه
 دا دی داسل پسرلي
 په شلوکلویسې وگرځیدم
 د ورکي مینې پته
 خوشي له لري چا راونه ښوده
 هسي مې نښه هم ترسترگونه شوه
 چې مې زهیرې او اوبلنې سترگي
 لږڅه راوچي شي بیا

مېنه اوکلی مې دېل تر ولکې
 زما پټکی غاړه کې پروت
 اوله دردمني ملامې
 يوه ريښکې راتاو ده
 دشعرکچکول مې را تر غاړې گرځم
 دخپلوتور وسترگوخير مې
 له شين سترگو غواړم
 بل څوک څه نه راکوي
 تنها دخدا پرېښتې
 دشعريه مات کچکول کې
 دشعرڅو وللي توري
 کله را وغورځوي
 خوزما سترگې لتوي آ مروره مينه
 پښوکې مې نور وس نه شته
 چې په لتون پسې يې
 کوم بل تکل وکړمه
 دغه وروستی ټکی دی
 ددنیا پای ته رسيدلی يم
 بنايي لږ وړاندې دخدای کلی وي بس
 او...

که دې په کاروي کرکه
 نوکابل جان ته لار شه!
 افغانستان ته لار شه!

۲۰۱۴/۰۱/۰۲

هيدرسليف

دنمارک

مباح الدم؟؟؟

د مني زيړې او سرې پانې سره گډې ناڅي
 رنگ مې تک زيړ دی لکه زيړه پانه
 د ونو سرو پانو ته گوري
 زړه مې داسې سور دی
 لکه حلال يو پسه
 چې له پرې کړي ستوني
 هر څاڅکي وينې سره
 پاس خدای ته غږ هم کوي
 خو بنده گوري ورته
 خاندي ورته
 په لوړ آواز «الله اکبر» هم وايي
 زما د مظلومو کليوالو وينه
 دا دی څو دیرش کاله پوره شول
 چې حلاله گڼل کيږي او تويږي پسي
 الله اکبر هم ويل کيږي پسي
 او انسانان مباح الدم هم گڼل کيږي پسي

۲۰۱۴،۰۶،۱۹

هيدر سليف
 دنمارک

وينو كي ولمباوه،

په اور كي وسوخاوه

زه به دا خپل زړگي ته
 ستا په نه شتون كي اور وړ واچومه
 زه به دا خپل زړگي له خپل كوره راوباسمه
 داسي بي سور كړمه په خپلو وينو
 لكه ناراضه پسه
 د قرباني په ورځي
 زه به دا خپل زړگي ته
 ستا په نه شتون كي اور وړ واچومه
 داسي بي وسوخوم
 لكه افغان يو وطن
 لږ څه پردو
 او ډير هم خپلو بچو
 وينو كي ولمباوه
 په اور كي وسوخاوه

۲۰۱۴/۰۹/۱۱

هيدرسليف

ډنمارك

بي له نيټې، بي پټې

بي له نيټې، بي پټې

تا پسي چغې وهم...

غر کومه...

چيرې يې ته ???

کوم يو خواب نه اورم

يوازيتوب او سکوت

په رسا ژبه راته وايي چې يو سپن هم نه شته

بیرته راتگ خو دې بيا

لکه چې ونه شولو

بي له نيټې، بي پټې

زما حجرې ته میلمانه راغلي

د یوې لویې فرهنگي غونډې د تفریح په مهال یو پخوانی یار راسره ملگری شو. له جوړ تازه نه یې وروسته پوښتنه رانه وکړه چې:

چیرې چې اوسیرې، شا و خوا دې نور څوک شته چې په خبرو سره پوه شئ، د زړه خواله سره وکړئ او گپ شپ مو کله، کله سره برابر وي؟

ما ورته په خندا وویل: هم و، هم نه. هغه هم په خندا وپوښتم چې څنگه هم و او هم نه؟ د غونډې مسولینو د تفریح پای او د غونډې بیا پیل غږ وکړ. د هغه یار پوښتنه یې ځوابه پاتې شوه. دا دی د هغه یار ځواب می د یوه شعر گوټي په قالب کې لیکلی دی، تاسو یې هم ولولئ:

یاره!

په کوم کلي کې چې زه دیره یم، دومره افغانان نه شته. هغه چې دي هم، یا د خیتې دي یا د... په یخچال او فریزر کې د اتیا کیلو غوښې په لرلو هر کله ویاړي او یادوي یې هم، خو په کور کې په خپلې مورنۍ ژبې د یوه کتاب په نه لرلو هیڅ کله نه شرمیږي.

هغوی په پښتو او دري ژبو باندې مکالمه کولای شي، خو زه ورسره گډه ژبه نه شم پیدا کولای. ما هم د خپل کور په یوه څنډه کې یوه فرهنگي حجره جوړه کړې ده، هغه یاران او دوستان چې په مخه راغلي دي، ټول می راټول کړي، هره ورځ، لا هر ساعت د زړه خواله او بندار ورسره کوم، کله کله یادگاري عکسونه هم ورسره اخلم. تاسو یې هم ښایي وپېژنئ، بیا یې هم یو، یو در پیژنم:

زما حجرې ته ميلمانه راغلي

لومړۍ برخه

دلته يوازي وم،

تنها ومه زه

نه مې همدم و، نه همراز و

بس يوازي ومه

ما وي چې څه ياران پيدا كړه درته رايې وله

چې هر خوا لارمه

هيڅوك راسره مل نه شولو

ما وي راځه آ پخواني ياران راوبله نن

نه كرايه، نه هم ويزه، نه هم كوټه غواړي دوى

نه كوم يو بل څه، نه ډوډۍ او نه توبڼه غواړي دوى

ما هم سفر وكړو د خپلې ككرۍ خراب آباد كلي ته

نا څاپه مخ شومه له څو تنو مشرانو او يارانو سره

حال مې پوښته د هغو نورو

چې آ، نور چيرې دي؟

چا به خندل، چا به ژړل، څه به يې نه وييلې

زه ومه خوښ او خوبنيدمه پسي

راسره مخ چې شول نو ومې ويل:

راځئ راځئ

په خير راغلي او هر كله راشئ

عجيبه پيښه وه دا:

ټولو نه مخكې مې امين ملنگ جان كور ته راووست

بڼه په عزت مې بر سر كينولو

نور مو څه ونه ويل

څو ورځې وروسته خوشال خان خپله ور ووهلو
 چې مې کاته له سپينې ږيرې سره دنگ ولاړ و
 سترگې اوښلني بڼه په ځير يې کتل
 په ستري غږ يې ويل:
 بچيه! ستري يم دمه کومه،
 آصف خان کور دی که نه؟
 ما وي رايه بابا دننه راشه
 خپله آصف يمه، ستا زوی يمه زه
 ملنگ جان ناست دی انتظار دي کوي
 چې خوشال خان او ملنگ جان راغلو
 ما وي چې ټول جهان لرمه کور کې
 وروسته بيا نور عزيزان راغلل
 او ديره يې راته ښکلي کرله
 او اوس يوازي نه يم
 ما سره خپله د فرهنگ ديره کې
 څو تنه ناست دی او يوازي نه يم
 له هر يوه سره جلا، جلا خبرې کوم
 له هر يوه ځيني يوه نه، څو پوښتنې کوم
 له هر يوه سره هم خاندمه
 بيا ژارمه
 د څو دردو او څو غمو ورنه احوال غواړمه
 زما ديره کې خوشالخان او ميرويس خان ميلمه دی
 بيا يې په څنگ کې مدبر لوی احمد خان کوربه دی
 د احمد څنگ کې څوک راگوري داسې:
 ته وا د کوم يرغلگر سترگو ته خنجر ولاړ دی
 دغه اکبر ولاړ دی

بیا یې په خوا کې حبیبې له کتابونو سره
 ورسره اړخ کې هم پڅواک سیاستونو سره
 بیا یې په څنگ کې پسرلی له غزلونو سره
 او ورنه لاندې فلسفې اسد چرتونو سره
 هلته مجروح چغې وهي او په څو ځلې وايي:

د «خانخاني بنامار» مو ونه چيچي

خدای نه راغلي د کلام، هم یو بلبل راغلي

د فاتحې سورت یوه سا باندي داسې وايي

ته وا دا محکه و آسمان غور دي ورته

خوا کې یې زموږ د کلي لمر په غر غر

دا به غروب زموږ د بخت خو نه وي؟

بل خوا روهي او غني ناست دي له رشاده سره

ته وا زړې غوتي راسپري او بحثونه کوي

او مدبر شفيق چرتونه وهي

رحمان صوفي یو کنج کې ناست دی او هيڅ غم نه کوي

ټولو ته گوري ورته لاربنیې ماتم نه کوي

روحاني لاندې خپلو سرو وینو کې گوتي وهي

د خپلو توی وینو داغونه شميري

ورنه پوښتنه کوي:

ولي؟ دا چا تويې کړی؟

او ورنه لاندې یو څوک ناست دی

محبت سره الفت ته گوري

لوړو برجو ته خاندي

زيارت ديوو ته ژاري

لاندې کاروان چنار ته گوري

او بیا وایي هسي:
 گورئ یارانو دا چنار هم خو خبرې لري
 د الفت څنگ کې وچ فنا ناست دی را گوري مور ته
 زړه کې خبرې
 بڼې بېرې لري
 او دې یارانو ته یوه خبره وایي داسې:
 چې دا «گلپېغله» څه ویل غواړي نن:
 «گلپېغله» گلو کې پرته ده
 خو ژړيزې پسې...
 او پاس ملنگ د مینې،
 ملنگ د مینې ورته ناست دی
 د لنډیو د گودر له پاسه
 کومه ملاله د ملنگ په خوا کې
 تیک یې تندي باندې ځلیري
 او نارې وهي بیا:
 ټول دي راتول زما بچیان
 ورونه، زما بابا گان
 چې ځانځاني و نه کړي
 چې بر بادي و نه کړي
 ټول وایي، څه وکړو نو؟
 د لیاقت څیره کوم څنگ کې ناسته
 په ټیټ آواز او نرمه ژبه وایي:
 «د مینې لار اوږده ده، په ورو ورو به سره ځوو
 بې چیغو، بې ځیگرويو، بې نارو به سره ځوو»

زما حجرې ته میلمانه راغلي

دویمه برخه

دا دی روان یمه بیدیا کي

خو سمسوره ده دا

زه د خپل ذهن کوڅو کي گرځمه آشنا لتوم

څوک بي پروا لتوم

زه مي د خپلي ککړۍ دغه ويجاړ ځلي ته

خراب آباد کلي ته

يوه ورځ نه،

يو ځلي نه،

په څو، څو ځلي سفرونه کوم

بڼه اخترونه کوم

هلته هغه کلي کي

«زما د ښار د دیوالونو سیوري مات پراته دي

څنگه ستومانه، څنگه ستري څه میرات پراته دي...»

د دغو ماتو دیوالونو، ماتو سیورو ته زما آشنایان

په دوو پښو ناست دي او وپرونه کوي

د دیوالونو ماتو سیورو ته کتلاي نه شي

څوک دي ولاړ او په ژړا ستړي شول
 څوک لیوني دي په خندا ستړي شول
 هلته د غم او د بنادۍ کوڅو کي
 گرځم را گرځمه یاران لتوم
 بڼه غمخواران لتوم
 او راولم یې
 دې دیرې
 دې میکدې
 او فرهنگي خوني ته
 ورته لیمه غوروم
 بیا هم بانه غوروم
 او په خندا ژړا کي
 د هغو پاتو ترې پو بڼتنه کوم
 او د خوښۍ څپو کي وایمه چي:
 بیا مې دیرې ته میلمانه راغلي
 پیر بڼه درانه راغلي
 په خیر راغلي
 بڼه راغلاست
 لار کي لیمه مې فرش دي
 راځئ، راځئ دیره توده ده خوشال خان راغلي
 هم ملنگ جان راغلي
 او ورسره دي یو څو نور عزیزان
 دا دي زیاتیري
 را روان دي پیر درانه میلمانه
 څه پښتانه میلمانه

هاغه دی راغی یون په خپله
 خپل جدیت سره نن
 په لوی قوت سره نن
 ما وې راخته په خیر راغلي د فرهنگ دیرې ته!
 په مروره او نړۍ موسکا یې داسې ووي:
 زه نه راتلمه، خو ارباب راوستم
 ترنگ د رباب راوستم
 زه ورته غور شومه ټول
 او محبت شومه ټول
 ده خلاصه غیر راکړه
 په چغو، چغوی راته ووي:
 زه وطن غواړمه
 سمسور مې بڼ غواړمه
 زه مې بدن غواړمه
 هلته یې شاته کوم یو څوک را روان
 یو بڼکلی، بڼکلی خندان
 باز له کتاب او له قلم، له ماشومانوسره
 انډیوالانو سره
 څنگ ته یې بڼکلی دی
 اجمل دی
 کوم یو اند دی
 یو څو اجمل توري یې
 خپلي خندا سره ډالی راوري
 او په خندا کې را ته وایي چې دا تور، تور توتان
 قربان له تاسو یاران
 چې مې کتل شاته یې:

هڼته تراب دی
 ډير خراب دی
 د وطن په کنډوالو
 خرابيدو
 تقسيميدلو باندې چغې وهي
 خلک را بولي
 ور ته وايي:
 زما وطن مه ويشئ،
 زما بدن مه ويشئ...
 زه ورته ناست يم او خاندنم خوشالي کومه
 ځان سره وایم چې حجره کې دا ياران لرمه
 نو ټول جهان لرمه

۲۰۱۵/۰۱/۰۸

هيدر سليف
 ښمارک

د لیونتوب مبارکي

فرید باراني په دې کم عمر په خپلو شعرونو کې عجب ښکلي، نوي ترکیبونه او تشبیهات جوړوي او کاروي. ما څه موده پخوا د ده په یو شعر باندې، دې یاد داشت او شعر ته ورته یوه یادونه او یو شعر خپور کړی و.

<http://tolafghan.com/posts/29619>

نن (د ۲۰۱۴ کال د سپتمبر ۲۴مه) بیا د مخکتاب د بن په یوه څنډه کې د ده یو شعر په مخه راغی. په دې شعر کې هم ما ته څو نویو انځورونو او نویو ترکیبونه نوې مسکا وکړه. یو څو یې دا دي:

د میریانو د لښکر حسادت، د سترگو تبسم، د لیونتوب د مبارکي غوښتل او ...
باراني په دې شعر کې هم توانیدلی دی چې خپل فکر په نوي انداز سره د نویو او زړو تورو او لغاتو په مرسته د لوستونکو مخ کې کیردي:

<https://www.facebook.com/farid.barani?fref=nf>

د باراني دا شعر مې له دې ترکیبونو سره څو ځلي ولوست، خوند مې ورنه واخیست او ځواب مې یې «د لیونتوب مبارکي» باندې ورکړی دی:

د لیونتوب مبارکي

د لیونتوب مبارکي خو ما وختي در کړي

خو تا لوستلي نه ده

په دغه بن کې چې اوسیري

جگ غریږي

او په لور آواز سندرې وايي

په داسې خلکو کې چې غور نه لري

په رڼو گوري، کوم یو شی نه ویني

ته په کمره ولاړ یې چغې وهي

هغوی خود تا

او تا ته ورته کسان

څه لیونیان

څه با څاران گني اوس

زه لا په دې هم بنه پاریرمه

سودا کومه

د حقیقت په دې ویلو دې څوک

لکه منصور غوندي په دار نه کړي

موره نا چار نه کړي

او بیا به سر وهو بس

د ۲۰۱۴ کال د سپتمبر ۲۴

هیدرسلیف

بنمارک

بار مو تړلی و په سپینې ریښکی

شپې

ساتونه

ورځې شپې

مياشتې کلونه

سترگو رپ کې تیر شول،

کله چې سترې شوو خپگان نه

یو او بل ته مو چې مخ وړاوه

تازما سر

ما ستا وینتانو ته په ځیر، ځیر کتل

د سترگو رپ کې سره پوه شوو

چې نا وخته شوله

زما و ستا د ځوانۍ مست پسرلي

خپل بار تړلی و نور

سپینې ریښکی وې ورنه تاو

نور خلاصیدلای نه شوي

۲۰۱۴/۰۴/۲۷

هیدرسلیف

ډنمارک

بخت

زما د بخت آس قهریدلی دی

روان دی

هیڅ ته هم نه گوري

داسې روان دی

چې هیڅ لوري ته

کوم څنگ ته

بله خوا نه گوري

د قهر شین دود یې له پزې نه آسمان ته رسي

داسې په قهر، چې نه ځان او نه جهان ته گوري

بس یوه موخه لري:

غواړي خپل ځان بدل کړي

که دی بدل شو،

نو جهان بدل شو

او که دا دواړه نه شول،

بیا خو به دی هم نه وي

۲۰۱۴/۰۶/۱۲

هیدرسلیف،

ډنمارک

ستا د رخصت په ورځې

تا اجازه له ما نه و نه غوښته
 غلې روانه وې او نه دې کتل
 زه د حسرت اور کې ولاړ لکه خلیل
 او د کتلو مې په تا پسي لښکر ولاړ و
 تا په وروستی شیبه کې
 یو واري پاس وکتل
 زما د زړه درزا لږ تیزه شوله
 خو ناڅاپي په ژړا سر شو
 مخکه ولویدله
 بیا مې چې پاس وکتل
 د تا د سترگو په آینه کې ما باران ولیده

۲۰۱۴/۰۶/۱۴

هیدرسلیف
 ښمارک

**

*

د ویر وړانګې

څپې د غم راغلي
 د ویر لښکر ورسره غلی روان
 شاتې د وریځو له کرکیو څخه
 د لمر زرینې وړانګې
 لکه خنجر زما د سترگو آیینې ته راغلي
 چیرته ماشوم چې تیزه واخلي او آینه ماته کړي
 د نه راتګ خیالونو
 زما د زړه شیشه هم ماته کړله
 د لمر یوه راغلي وړانګه
 دلته لنگه شوله
 زما د زړه هرې ټوټې څخه یې پاس ځغاستلي

۲۰۱۴/۰۶/۲۰

هیدرسلیف

ډنمارک

ضدیت

دلته یې زرګی زما شاربلی دی
 ما هم په دنیا کې زړه چوولی دی
 چیرې ځي، په کوم لوري ضدیت زموږ
 ژنی د فکرو یې راوژلی دی

۲۰۱۴/۰۶/۱۲

هیدرسلیف،

ډنمارک

میلمانه

زما او ستا د مخه بڼه په ورځي
 کله چې لارلي، پنا شولي له مخې نه مي
 زما د سترگو حويلی لمده شوه
 زړه مي نری، نری خوړیده درپسي
 زيرو گلانو ته مي وکتلي
 بيا مي ستا لاره،
 هغه لاره چې پنا وي پرې ته
 له سترگو تيره کړله
 خو ته مي ونه ليدې
 بيا مي د سترگو بن کي
 خو ميلمانه راپنښ شول
 ما چې د سترگو کينډکو دلو سره
 نويو راغلو ميلمنو ته هرکلی وپلو
 بيا مي د زړه او سترگو بن کي ته هم وليدلي
 ما مخامخ ستا د دوو سترگو ننداره کوله
 ما مخامخ وليدل
 چې ستا د سترگو د بن
 د دروازي زرین خنځير
 خو ميلمانه شرنگوي

۲۰۱۴/۰۶/۱۴

هیدرسلیف

ډنمارک

زه هېڅ

زموږ د کلي مازديگر کي

زه روان

او ته نه

زه چيري لار شم

بي له تانه

چي ته نه يي

زه هېڅ

۲۰۱۴/۰۵/۰۵

هيدرسليف

ډنمارک

ترلی ستونی

مخ کي مي وير دی

غواړم وژاړم

ژرلی نه شم،

ډير هم ترخه دي

چي يي وایم

خو ویلای نه شم

دا بي نيټي

بي پټي

بس لکه دوه مینان

موره په گډه سره وړاندې روان
 بس لکه دوه مینان
 موره که ژاړو، نو په گډه ژاړو،
 که چیرې خاندو، نو په گډه خاندو
 موره به بیل نه شو یو بله ځني
 تر څو چې پایو، مخ په وړاندې روان
 بس لکه دوه مینان

۲۰۱۴/۰۶/۱۲

هیدرسلیف
 ښمارک

کلی او څلی

دې نه لږ ور آخوا زموږ کلی دی
 هر څه په کې شته وو او سپیڅلی دی
 شنه او سره دښنه ورته راغلي دي
 ټول یې دي سپیڅلي، پاتې څلی دی

۲۰۱۴/۰۵/۰۵

هیدرسلیف
 ښمارک

د زړه حال

پر غواړم

وزر غواړم

زړه مې شي دروالوزم

درتو وایم...

۲۰۱۷/۰۹/۰۵

هیدر سلیف
بنمارک

راکتونه، خیراتونه

خیرات خواره یو

راکتو ته مو کچکول نیولی

د ژوندون خیر مو له راکت نه غواړو

موره یو وړي

سیلاوونو نه فصلونه غواړو

موره لار ورکي یو

سر سام یو

توپانونو نه آرام غواړو

له خپل دبنمن ځیني د سرو گلونو فصل غواړو

چې لږ مو پام شي نو بیا سره یو

او په وینو کې لیت پیت پراته یو

۲۰۱۴/۰۴/۰۸

هیدر سلیف
بنمارک

مات زړگی، د ویر لښتی

یو زړگی دی
 منځ کې مات دی
 دواړه ماتې برخې غږ باسي غږیږي
 د زړه راز کوي ژړیږي
 آخر ورسیري برید کړنې ته، پای ته
 په خدا غاړه غږی شي
 انگیري چې کوشیر شوی
 بیا چې گوري ځان آینه کې
 آینه په ژړا ژاړي ورته وايي:
 چې تیر کې مو یو داغ دی
 ستاسو زړه هم د شیشې دی
 او شیشه چې شي لږ ماته، بیا پتری شي
 جوړ یې منځ د ویر لښتی شي

۲۰۱۴/۰۴/۰۸

هیدر سلیف
 ښمارک

د گناه ټيکه داران

ز مور د ویر سندرې خلاصې نه شوي
 ز مور د غم ننداره پای نه لري
 توري لښکري دي را وستي بل چا
 مور په خپله را شکارلي دي په خپلو غوښو
 مور د گناه ټيکه داران يو خپله
 چې له گناه نه خلاصيدلای نه شو
 مور د ټولې نړۍ
 د ثوابو او اجرو
 د عذابو سر لښکر
 گناه ته بس يوازي مور هسټ يو
 داسې په اجر پسي منډې وهو
 بنايي د گردې نړۍ
 د گناهونو پيټۍ
 طوق لعنت د دنيا
 ز مور په غاړه کې وي
 چې د بخشش په تمه
 په ثوابونو پسي منډې وهو
 او د جنت په هيله
 د ژوند دا ښکلې بيړۍ
 جنت ته ورته نړۍ
 مور په خپله دوزخ کړې ځان ته

۲۰۱۴/۰۴/۰۸

هیدرسلیف
بنمارک

نوی کال، نوی وینې

(د سرینا قربانیانو ته)

نوی کال په وینو رنگ دی
 خلکو څه مو په کې ووی؟
 آغه تیرې هیرې وینې
 بیا روانې دي، سرخي ده
 خو توپیر یې بس همدومره
 چې رگو کې نه بهیري
 په ویالو کې دي روانې
 دیوالونه مو سره رنگ دي
 او مخونه مو تک تور دي
 په لیکلو یې شوو سترې
 قلمو کې مو رنگ وچ شو
 او په سترگو کې مو اوبنکې
 شولې ورکې نه بهیري
 خو دا وینه نه وچیري
 نه خلاصیري
 بس همداسې دي روانې
 چې بهیري او بهیري

۲۰۱۴/۰۳/۲۱

هیدر سلیف
 ډنمارک

«مرغان دي راشي زما لپو كي دي حالي وكړي» (د سرينا قربانيانو ته)

نه،

نه دي راځي

چي زه شرير يم

انسان يم

لمبي بلوم

په خپله لپه

او په غيږه كي مي اور لرمه

مرغان كه راشي،

نو وزري به يي وسوځيري

۲۰۱۴/۰۳/۲۳

هيدرسليف

بنمارك

كلي، اور او جگړه

زموږ د كلي نوم دي اور او جگړه

بنه ده چي رانغلي

و نه سولي

گني ايري به ومه

نه به ومه

۲۰۱۴/۰۳/۰۵

هيدرسليف

بنمارك

زما زره نه پیژني

زما دا زره

سم نیمایي

له مینې ډک

او نیمایي له شعره

او ته زما لکه زره

چې خپل ځان نه پیژني

ته مینه نه پیژني

ته شعر نه پیژني

زما زره نه پیژني

۲۰۱۴/۰۹/۱۹

هیدر سلیف

بنمارک

د رڼا څرک وینمه

لکه یو مات قهرمان

داسې ملا ماتی زه یم

شا ته د لمر د پریوتو منظره

مخکې د لمر د را ختو څرک نه شته

نه وړاندې وروسته څه امید څه هیله

هر خوا تیاری خورې دي

خو دي تیاریو کې هم امید لرمه

او ما د خپل ذهن نمجنه کرونده کې

او د زره بڼې کې مې

کوم وخت کرلي د رڼا زري دي

اوس هم د سنتي له واړه سوري نه

د رڼا څرک وینمه

۲۰۱۴/۰۹/۱۱

هیدر سلیف

بنمارک

د سانسور زولني

د دوو مینو منځ کې
 څه نا ویلي توري
 د سترگو جنگ کې سره وویل شول
 دا نوی نسل یې مسیژ بولي
 خو تیر نسل یې
 د سترگو جنگ بولي او وایي پسي:
 زموږ د مینې کیسې پاتې شولي
 او د ټولني د سانسور زولني
 زموږ د نسل په نصیب دي او بس

۲۵/۱۰/۲۰۱۴

هیدرسلیف
 ډنمارک

مات زړه

زما زړه مات دی،
 ټولولی یې شی؟
 هرې ټوټې نه یې غبرونه خيژي
 چغې سوري خيژي آهونه خيژي
 چا ته بیا، بیا غږ کوي:
 که شیشه ماته شي
 نو بله راځي
 که زرگی مات شي،
 نو به څه راورل شي؟؟؟

۰۹/۱۰/۲۰۱۴

کییف
 اوکراین

پر چرو باندي ختل دي

جگره څه ده؟

بل څه نه ده

ژوند کول دي

ژوند کول دي

پر چرو باندي ختل دي

قتلول دي

او د وینو تویول دي

شاته یو واري کتل دي

وراندي تلل دي

بريدل او ماتيدل دي

خانيدل دي

خواريدل دي

خنديدل او ژړيدل دي

شاته یو واري کتل دي

وراندي تلل دي

څوک په یو رنگ

څوک په بل رنگ

پر چرو باندي ختل دي

ژوند کول دي

ژوند کول دي

بريدل او ماتيدل دي

۰۵/۱۰/۲۰۱۴

کييف

اوکراين

خامو تمو تباہ کری

زه یو یاد یم اوبو وللی
او څو توري، بادو وری
ستا په هیله سترگې پټې
خامو تمو تباہ کری

۲۰۱۵/۰۹/۱۹
هیدرسلیف
ډنمارک

په گونډو یې کرلو

په پینو ولاړ وو په گونډو یې کرلو
مخ ته روان وو په شا تلو یې کرلو
څو به پاس گورو ډکو سترگو سره
سیالی ته گډ وو په وتو یې کرلو

۲۰۱۵/۰۹/۱۹
هیدرسلیف
ډنمارک

د مني باد

لغري ونې،

ودانې هم لوڅه،

تور سپين اوره پرې گرځيدل

لکه اتن چې کوي

د مني باد

نرم شکيلي کې ويل:

ژمی ماما شين له خندا را روان

نری کوڅه کې مخ پر ځور،

دوه مینان وو روان.

د ودانې تيارو کوټو نه،

غمازامو کتل

کتو، کتو کې يې څه ويلو سره

کوم گونگوسی هم کاوه

خو مینان وو لاس تر لاسه مخ پر وړاندې روان

ته وا د هيڅ چا څه يې نه اوريدل

د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر دولسمه

هيدر سليف

ډنمارک

خیالونه، زیارتونه

ستا د خیالونو

او یادونو نه زیارت می و جوړ

مه یې پوښته

چې چا او چیرې څنگه

هغه را وړان کړ او زه،

دا دی ملنگ د دوهی

ایرو او خاورو باندې ناست یم

هر څه لوټ او تالان

زه په دوه لارې، څلور لارې کې نه،

زه څلوېښت لار کې ولاړ

هر څه می هیر

لوری موندلای نه شم

تا یادولای نه شم

۲۰۱۵/۱۰/۲۸

هیدرسلیف

ښمارک

زما خواني

زه سور کافر، شین مسلمان و خورم
 بس زه غمونو د انسان و خورم
 دی سر تمبه او مخ پر وړاندې روان
 مخ ته مې ایښی یو ارمان و خورم

د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر ۳۰ مه
 هیدرسلیف
 ډنمارک

لکه همدلته مې چې کور شولو نور

ستا له کوڅې نه مې زیارت جوړ کړی
 ستا هر قدم نه عبادت جوړ کړی
 لکه همدلته مې چې کور شولو نور
 ستا هرې سا نه اطاعت جوړ کړی

۲۰۱۴/۰۹/۲۵
 هیدرسلیف،
 ډنمارک

مه ځه!

تا ته در تلم
 او په سل ځلي مي غوښتل
 چي مخامخ د تاسي کلي ته در والوزمه
 در الوتم،
 خو وزر سوی ومه
 زما وزر د جگړې کرکې لا پخوا سوی و
 در الوتم
 خو وزر سوی ومه
 در رسیدلای نه شوم
 زړه مي هم لوی و
 هم له ميني پک و
 خو چا په ميني
 او چا کرکې باندي
 سم نيمايي منځ کي بيل کړی و بس
 دا سوی زړه
 نيمايي زړه
 څومره چي تا سره و
 هومره د کلي کنډوالو کي
 سر گردان او په ژړاوو سر و
 د کلي ميني په ژړا وړ ته ويل چي مه ځه!

۲۰۱۴/۰۹/۲۹

هیدرسلیف
 ډنمارک

بی تا تیاره ده را ته

پردي وطن کي مي چي روح ستري شي
ستا د خوړو سترگو شیرینه مستي
ستا د موسکا هغه بیباکه څپي
ستا د اندام د هر یو غړي ادا
د تگ په وخت کي دي د تيو گدا
او بیرته شا ته کتل
تورو تیارو کوڅو، دیوي بلوي
او ستري روح ته مي دمه راکوي
چیرته يم لري په پردي وطن کي
بي تا تیاره ده را ته

۲۰۱۴/۰۹/۲۵

هیدرسلیف

بنمارک

د قدم گرد

چي د قدم گرد دي زما د زره په وره پاتي دي
بنکلی یو تن شانتی انځور دي لا پر زره پاتي دي
چا تي بنودی نه شم، وړانيري احتیاط کومه
بل د نظر دي ژور تپ پر لړمانه پاتي دي

۲۰۱۵/۱۱/۰۶

هیدرسلیف،

بنمارک

دغه تقدیر، دغه عالم بدلوم

دا دی نن زه هم خپل عالم بدلوم
 دا خپل تقدیر او خپل کالم بدلوم
 مینه به نه کړم له ټوپک سره زه
 د ټوپک څوکه په قلم بدلوم
 ځان به عادت کړمه له علمه سره
 زه به په گلو هر یو بم بدلوم
 درد مو گاللی دی عمرونه شولو
 نور به دردونه او الم بدلوم
 بس دی زړو پسي شوي منډې پیري
 اوس به ژړا او دا ماتم بدلوم
 جنډه مې جگه کړه توکل په الله
 په گل غنچو باندي دا بم بدلوم
 که مې و نه شو کړای نو خاوري به شم
 چې بریالی نه شوم قسم بدلوم
 دښمنی پیري شولي بس به یې کړو
 نور په خوښیو به دا غم بدلوم

۲۰۱۴/۰۹/۲۵

هیدرسلیف
 ښمارک

د هادي، هادي خوب

د ۲۰۱۶ کال د جنوري په ۲۱ مه هادی هادي په خپله فیسبوک پاڼه کې «د خوب او وینني تر منځ» ترسرلیک لاندې یو شعر پوست کړ، ما یې په ځواب کې دا دوه بیتونه ور ته ولیکل:

په رڼو خوب دې ولید
 آزمون کې سوب دې ولید
 خدای دې دا لویه بڼه کړه
 رب دې دا سوبه بڼه کړه

۲۰۱۶/۰۱/۲۱

هیدرسلیف
 ښمارک

حجریان

د رخشانې سنگسار؟

راشئ یو بل داغ پر خپل روح او خپل تندي ومنئ
 داغ مو پر ږیره، عقیدو، غم او بنادي ومنئ
 تاسو د تیرو پوه دوران کې یئ او تیږې ولئ
 تاسو حجر یئ، له حجر سره دوستي ومنئ

۲۰۱۵/۱۱/۰۵

هیدرسلیف،
 ښمارک

ماز دیگر

دا لمر لویده

او زه یوازې

ته، نه

راشه زړه خواله وکړو

ژوند مازدیگر دی،

نه دریري او ځي

۲۰۱۵/۱۱/۰۶

هیدرسلیف
 ښمارک

«زه به نه لیونی کیرم؟»

د ۲۰۱۶ کال د فبرورۍ په لسم مازدیگر مي د فیسبوک په بڼ کې چکر واهه چې د ښه شاعر او خوږ غږي سندر غاړي، عیسی بهرام له لوري پر یوې **آنلاین** کړي ویدیو ور پېښ شوم. په ویدیو کې ښاغلي بخت زاده دانش د شعر لوستلو په حال کې لیدل کېږي. په شعر کې یو دنیا حقایق ویل کېږي، پر پښتني ټولني باندې هغه حاکمي نا دودې ویل کېږي، چې همدا خلک یې په یوه تنگه دایره کې را ایسار کړي دي. چې شعر مي اوریده، ما ویل چې له خپل ذهن نه مي را وزي پر ژبه مي جاري کېږي او داسې مي و انگیرله چې دا خبرې زما دي او ښاغلی بخت زاده دانش یې وایي، خو د ده خبرې، د ده وي، او په خپل ځانگړي انداز سره یې ویلي او د ویلو او وړاندې کولو په یو ځانگړي هنر سره یې دا کار کاوه. ما غوښتل چې په کامنت کې یوازې بهرام صاحب نه تشه مننه وکړم، خو د دې شعر اوریدلو د خپل سکوت له کنډوالي نه یو گلشن ته بوتلم. له ښاغلو بخت زاده دانش او عیسی بهرام نه د منني تر لیکلو، سمدلاسه د بخت زاده دانش د شعر په پیروي، دا څو توري هم ورسره پر کاغذ رسم شول. دا هم زما د کامنت او څو شعر ډوله تورو بشپړ متن:

نا پیژاند یار، بخت زاده دانش نه مننه!
 او له گران عیسی بهرام نه مننه، بیا مننه!
 چې زما د مودو، مودو سکوت ماني یې را ونړوله،
 د میاشتو او کلونو تنده یې را ته ماته کړه.
 ما هم د ښاغلي بخت زاده دانش د شعر په اوریدو سره، سمدلاسه دا توري ور ته ولیکل:

آخوا گورم، دي خوا گورم

هیڅ څوک نه راځي نظر ته

پناه یوسم کوم یو غر ته

وطن وړان شو لوټه، لوټه

هلته وړان شو وطن وړان شو

خلک ډوب دي جهالت کې

گلستان نه را ستښیږي

ترکستان ته روانیږي

دلته هر څه ته چې گورم، نو کړیږم

زه به څنگه پاتې کیرم؟

«زه به نه لیونی کیرم؟»

د ۲۰۱۶ کال د فبرورۍ لسمه

هیدرسلیف،

ډنمارک

لارورکي لارویان

چې دوزخ کړي جوړ انسان ته بل انسان
غبر کاږه يم، بل څوک نه دی ایگو خان

افغانان کومه بیړی کې سپاره شوي
سم چې و خوځي، نازل شي بیا طوفان

نه یې کور، شته نه یې کلی، وطن وران دی
کچالو غوندي خواره په ټول جهان

نه یې کور شته نه یې لوری نه آدرس شته
سرگردان د ورکو لارو لارویان

د غويي درو چې راغی بل سور اور شو
ژر پر واک شول څلور بول څورب غویان

چې د ثور میاشت نږدې شي زړه مې ریزدي
چې نازل نه شي غضب بل د یزدان

لوغمیزی، دوی په ثور، یو په جدي
بنه یې نه وو، په بدی بدی بدان

د غويي اومه یاده که په بد کړي
سره سوځي دا تازه، تازه کسان

که د جدي د شپږمې یاد په بد کړي
سپیني پټي درته نیغ شي کارملیان

که د ثور په اتمه ولریږي
شنه او سره اوږي له قهره ملایان

د شاگرد او د استاد جگړه شوه پیل
سره ولويدل په خپلوکي گونديان

ځینو ویلي اوروې دُرا و گوهر دی
خو په خوله یې ورته کینول بالبنتان

تور مدیر ناست و په ټانک کې د روسانو
چې را ورسید حیران شول کابلیان

ویلي خوښ یمه چې راوستم روسانو
هسکه غاړه دې اوس گرځي زما یاران

وفا تیره یې نیولې وه ټټر ته
خو جفایې سوځول ټول مسکینان

چا ویل میندې به شي پورې ډیرې، ډیرې
ځنې غورځوي هر خوا انقلابیان

استاد تېري بڼه ویلي وو هر گوره
تورو غرونه شول را کوز ځناوران

تور موټر ورته ولاړ وو سمدلاسه
سلامي شا و خوا گرده سپاهیان

چې د خپلې ډلې شمیر یې زیاتولو
بل څوک نه وو، نويي را وستل چرسیان

تور مدیر به چې سهار له خوبه پاڅید
بڼه په شد او مد سینگار به یې کړ ځان

بیا یې وې چې هو، دا زه ثاني لینین یم
د هغه خبرې ورد زما د زبان

کشمند نه غوښته فانته له لاندې لارې
خو پرې وې ځکله په جبر او په گریان

د ده مخ د کوناتي غوندي بنوی بنک دی
په تندي کې یې لیدای شي سړی ځان

محمود جان به چې د زني خال تازه کړ
وې څوک نه شته بس یو زه یم په میدان

چې د ثور شوه اتمه بل سور اور شو
بي گناه با گناه دل شول انسانان

«د کابل میوي خوراک وې د طوطیانو»
پرې را توی شول ږیره ور له پاکستان

بني بېرې ږیرې هر خوا ډلې، ډلې
تر هر تار لاندې یې ناست دي شیطانان

د گلونو کرونده کي يې اور بل کړ
پروا گير نه و د گل او گلستان

چي په ترات يې تينننه وکړه له دې اوره
نر هغه دی چي په تينننه خلاص کړي خان

غلامي غواړي له خلکو دوی په زوره
خوشحاليږي چي لا ډير شي غلامان

اور يې بل کړ ورته کور کي بڼه وگوره
بيگناه هره خوا تينتي مظلومان

قتلوي بيگناه خلک نه پوهيږي
مرگ به راوړي اجل دوی ته ارمغان

بنکته مخکي ته يې ډک زړونه چي وړي
فواړي به کړي يو ورځي تر آسمان

د ټوپک نشه دې ايسته کړه له سره
ريړه وړه راشه واوره دا بيان

غر غړي به کرم چي رنگ شي ديوالونه
ستاله ظلمه زرو اخيستي دي ټپان

ريړه وړ، ورغومي تمه بل څه نه وه
کابل وړان غوښته همدغه ايگوخان

کاگي بي او آي اس آي، سي آي اي پريږده
په موساد و خان پلورلی قهرمان؟

له بهر نه يې بار واخيست په څو ځلي
تري نه پريوتل زرگوني حراميان

عبدالله خو په مسکو کي دا بيان کړه
جگړه بڼه خوشحاليوي زمور ياران

بلبلان ژاري په بن کي او نليږي
حکومت کوي پر خلکو بناماران

په ټټر کي يې زړه نه شته، توره تيره
ده پرته چي رحم نه لري ديوان

دا خبره د سعدي نظم کي گوره
چي کلونه پخوا ده کرله بيان

خر که پور کا د غويي بنکر کومه ورځ
کولمي پري به نه ږدي نس کي د انسان

دا مظلومه پيشوکه وزر پيدا کا
پري به نه ږدي په هوا کي ټول مرغان

سياف ويلي مرغانچي هم وړانومه
پاتي نه شي به ودان دا مکرويان

بيايي بد وهلي متي تر څنگلو
چي تر تيغ تير کړي هزار، هزاره گان

نويي ويست هزارې ته له پايڅي نه
هزاره هم زرگی سور کړ پر «اوغان»

يو وخت تيزي وو، و ويني د يو بل ته
نويي قتل کړل سلگونه هزاران

خو اوس وايي خبر نه يو مور له جنگه
بنايي کړي وي جگره کوم قومندان

اوس دي خره د يوه بار، په يو آخور دي
وايي دغسي دوستي وي جاويدان

د سياف ږيره خو څپر د غوبل ده
ميدوي خپلو پينو لاندې آدميان

سياف ږيري نه جوړ کړي لوی څپر دی
گرځوي يي په ککرو د انسان

دی سنت د پيغمبر نه وچ منکر دی
په ډالرو يي کړل ځيني وها بيان

زه ډاډه يم چي به فرضوته هم شا کړي
مگر ځان بولي مسلم تر مسلمان

سياف وگوري چي ځان چيرته آيينه کي
په کرس خاندي تاووي خپل بروتان

ايگويزم يي له سترگو نه خوتيري
چي په قهر شي را وباسي چشمان

خوجه ئین ږیره پری اینی بڼه موندی ده
 ځان گني د بنو هوبنیارو، هوبنیاران

لنگوتی یې شیخ ترلی چې په سر دی
 سنت نه کا، پتوي دی پک سران

لنگوتی یې شیخ پر سر باندي ترلی
 دی گنجی، سر یې دی پک، کتل کلان

دی په زغرده او په جهر باندي وایي
 په بنکاره نارې وهي په عالمیان

نارینتوب په دې کې نه ده چې کړي مرسته
 مرد هغه دی اوږدوي چې قبرستان

میندي خویندي ویني ژاري ور ته گوره
 چې سلگی وهي له لوري ماشومان

دغه پیننه حقیقت ده، درواغ نه دي
 یو راغلی حکايت له بدخشان

جواجه یین لیري ډالرغربي بانکو ته
 خیر له لوري که ستي شول کوچنیان

چې خالص ږیره د ژمي په دود سره کا
 غولوي خپل نږدي خلک مخلصان

گیلاني عرب جرمن دی افغان نه دی
 د پیری په پلمه ځان گني افغان

د دوستم ککره تش د غوايي سر دی
 چې پولغو تي پیدا کیري نه دا شان

چې میدان یې ولید تش، نو قهرمان شو
 سیال یې نه لیده د ځان بل پهلوان

عکس یې بند کرلو په بیره په کابل کې
 د کوم نر زوی ور ډالی کرل مرداریان

د وحشت او بي رحمی نوم یې دی تللی
 په سیالی کې ی دریدا نه شي سیالان

چور یې خښ کړ په هر څه صرفه یې نه کړه
په ویاړونو د نیکونو د پغمان

د دې دور رهبران پشمې بُتان دي
بنه مثال م---جددي دی د دوران

گابدين چې وعظ ته کيني خان رهبر کا
خو اصلي توپنه یې قتل د انسان

دوی دې وژني زموږ ژني په مرمیو
مور یې وژنو په یو دود باندي خوانان

مزاری د غلامی حلقه په غور کړه
ایمان تللی خان سپارلی په ایران

د ده دومره په وس بس هم یې دا وکړه
بنه سپارلی یې ایران ته و بامیان

دی چې کله تښتیده له طالبانو
چادري نه یې راوتی وو، ویښتان

د مرگ زیري یې دالی کړلو کابل ته
عبدالحق خان نه جوړ کړی قهرمان

د کچه گری په کمپ کې وریت نیني شول
د گرمی له لاسه خلک شول بریان

رهبر ویاړ کا چې کولر یې لگولی
یخ شمال تي څملولي دی غوايان

چا ویل چې «بد به گرځي بد به پرځي»
آ چې بد یې وکړل گرځي مست مستان

نعمتونه د دنیا واره د دوی شول
اوس له خلکو غواړي نوم د صاحبان

اوس له ټولو عبادت غواړي په زوره
دوی خانونو نه جوړ کړي غټ بتان

خدای خو یو دی یه بی شکه دا اقرار دی
خو دوی هر یو جلا خان کني خدایان

خدایه څه شول آ درانه، درانه تندرونه
پرې رابنکته یې کړه ته پاس له آسمان

طالبان هم عجيبه غوندي مخلوق وو
هر څه محو بس طالب او طالبان

دوی به ویلي موره ټوله عالمان یو
مگر دوی خو وو په اصل جاهلان

میلستیا د اسامه نه وه سور اور و
چي یي وسول وچ لامده، ازغي، خوزان

بوش د خپلو غولو ډنډ کي ډوب تر ستوني
پروا گیر نه دی د خان، نه د جهان

اور یي بل کرلو په ټول جهان بڼه گوره
په کي سوخي افغانان او عراقیان

په ویل، ویل یي ژبه اوږده شوي
یا دوي هره شیبه افغانستان

خپلو غولو کي نینتی مست مورک دی
بوش چي وایي عراقیان او افغانان

اوس خو پینه را ایستی نه شي له دي ډنډه
په دي وجه دی هر کله هراسان

لکه خر چنار ته غاښ چيچي له لري
خو چنارولار پر خای دی جاودان

په لاس نه درخي دا توري تیري گوره!
که تري جار کړي ټوله شته او سربازان

دلته لاره موندی نه شي نه پوهيري
که را ولیري زرگونه رامزفندان

گوته غاښ لاندې نیولې چې جورج بوش ده
تیروتنو ته اوس گوري خپل حیران

دی حملي لکه زخمي بڼا مار هر خوا کا
پاس د خیر په غونډی ناست ور ته روسان

خاندي خوښ دي خوشحاليري چې مړه کيري
چي با یلي دا ستره لوب امریکایان

تماشي ته خو يې ناست اوس ټول جهان دی
پښتو دی څيرې کړی خپل گريوان

سرو لمبو ته د وطن د جنگ وړ دانگي
لري لري ترينه گرځي اخوانيان

زما زره قلم، جگره خو سره بيل دي
ځکه لري ورک له مېني سرگردان

اروپا ته دي راغلي دلي، دلي
ور نه سر ټکوي ډير خپل او خپلوان

دا متل مي په مالمو کي اوريدلی
سر تري کونه غربي ځيني کسان

مست به گرځيدم په شنو باغو رغو کي
اوس پني يمه پندونه ورم هر آن

دا دی گرځم لا لهاند پردو ملکوکي
آوختونه را ياديږي چي وم ځوان

کله ولږي خوږه ورمه د کلي
بيا غره شم په خيالو کي لکه خان

خواری ډيري را په برخه په جيلونو
يو د چک، بل د سلواک او لهستان

نه وژلي نه لوتلي کوم څوک ما وو
بي گناه بي خطا پروت وم په زندان

هاته پاتي کورنی د زره سرونه
چلوي به درانه پيټي غمی جان

دغو غرونو غرونو غم ته گوره څه کا
تن مي سست، زره مي زخي کرلو هجران

خدایه ته را کړي پناه له هسي کاره
چي عالم شي زماله لاسه په گريان

دا لارورکي لارويان به چيرته درومي
دوی يوازي دي په تمه د سبحان

د دوه زره څلورم کال د مارچ اوومه
هيدر سليف - ډنمارک

د شاعر پېژندنه:

پوهندوی محمد آصف بهاند د محمد عمر زوی، د ۱۹۵۷م کال د دسمبر په ۲۳مه نیټه د کابل د چهاردهي په شکرالله خان نومي کلي کې زیږیدلی دی. لومړنی زده کړې یې د کابل د علاوالدين په تجربوي ښوونځي کې کړي دي، بیا یې د کابل په محمود طرزي لیسې کې خپلو زده کړو ته دوام ورکړ، خو دولسم ټولگی یې د میدان ښار د نرخ په لیسې کې پای ته ورساوه.

د ۱۳۵۵ کال د حمل په میاشت کې یې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې لوړې زده کړې پیل کړې او په ۱۳۵۸ کال یې د لیسانس سند تر لاسه کړ. له فراغت نه وروسته د کابل د روښان په دارالمعلمین کې د ښوونکي په توګه ومنل شو.

په ۱۳۶۰ کال په ژمي کې د کابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي په علمي کدر کې ومنل شو. په ۱۳۶۶ کال کې یې د استاد صدیق روهي په لارښوونې د ماسټرۍ د تیزس دفاع وکړه.

آصف بهاند له ۱۳۵۶ کال راهیسې شعر وایي، نوی شعر ډیر لیکي، کله، کله یوه نیمه غزله او قصیده هم لیکي. په لسگونو علمي تحقیقي مقالې او شعرونه یې په هیواد کې دننه او له هیواد څخه د باندې په معتبرو علمي مجلو او بریښنايي خپرونو کې نشر شوي دي.

د هجري شمسي نیټې په شپږمه لسيزه کې د څو کلونو له پاره د کابل پوهنتون د علمي مجلې (اجتماعي علوم) د مرستیالۍ دنده ورله غاړې وه.

دغه راز د هجري شمسي نیټې په شپږمه لسيزه کې د اوږدې مودې له پاره د راډیو افغانستان د روزني ادارې د علمي پروګرام «مور او اوریدونکي» لیکوال پاتې شوی دی.

آصف بهاند د افغانستان د لیکوالو ټولني د مرکزي شورا غړی و.

په هیواد کې دننه او له هیواد څخه د باندې یې په لسگونو علمي او فرهنگي سمینارونو کې ګډون کړی، مقالې یې ورته لیکلي دي او په یادو سمینارونو کې یې لوستي دي.

په ماسکو کې د اوږدې مودې له پاره د افغانستان د فرهنگ ټولني د منشیتوب او د يادې ټولني د ادبياتو د څانگې مسولیتونه ورله غاړې وو.

د سویدن په بیلابیلو ښارونو کې، د سویدن هیواد او په سویدن کې د میشتو افغانانو د فرهنگي ټولنو له خوا د مورنۍ ژبې سیمینارونو ته بلل شوی او د یو لکچرست په صفت یې کارنده او فعاله برخه په کې اخیستې، مقالې یې ورته لیکلي دي او له سکندریایي هیوادونو څخه د مورنۍ ژبې له راغلو ښوونکو سره یې د مورنۍ ژبې پر ستونزو او په پردي چاپیریال کې د مورنۍ ژبې د زده کړې او ساتلو پر ستونزو او د حل پر لارو چارو غږیدلې، مشورې یې ورسره کړې او د سویدن په ستاکهولم، یوتیبوري او مالمو ښارونو کې یې گڼ لکچرونه وړاندې کړي دي.

آصف بهاند د خپل ادبي فعالیت په اوږدو کې دغه علمي کارونه تر سره کړي دي:

- ۱ - پښتو ادب له ۱۲۵۰ څخه تر ۱۲۹۷ پورې (د لیسانس دورې مونوگراف)،
- ۲ - شعر د پښتو کلاسیکو شاعرانو له نظره (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۳ - د معاصر پښتو شعر شکل او مضمون (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۴ - په پښتو شعر کې د انځور او تخیل مسأله (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۵ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، لومړی کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۶ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دویم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۷ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دریم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۸ - د پښتو ادبیاتو د لرغوني دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۹ - د پښتو ادبیاتو د اوسنۍ دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۱۰ - د خوشال د دستارنامې منتخبات، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترنر چاپ)،
- ۱۱ - د کوچنیانو ادبیات، د چاپ او خپرونو د دولتي کمیټې له خوا په ۱۳۶۶ کال کې خپور شوی دی او دویمه درجه مطبوعاتي جایزه یې گټلې ده،
- ۱۲ - مروره مخکه (د شعرونو ټولگه)، په ۲۰۰۹ کال په کابل کې خپور شوی دی،
- ۱۳ - لارورکي لارویان، لومړی ځل په ۱۳۹۱ کال کې چاپ شوی دی، مومند خپرنډویي ټولني خپور کړی دی او دویم ځل د ۲۰۱۷ کال په جولای کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،
- ۱۴ - د سمندر وره ښاپیری، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، په ۲۰۱۸ کال په کابل کې چاپ شوی دی،

۱۵ - د سمندر وړه بڼاپیری او نه (۹) نورې کیسې، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، د ۲۰۱۸ کال په جنوري کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،

۱۶ - لنډی او د ثبتولو ستونزه، د ۲۰۱۸ کال په جون کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،

۱۷ - د کوچنیانو ادبیات، (د کوچنیانو ادبیات، تاریخي پس منظر، اوسنی حالت) دویم ټوک، د دوه زره اوه لسم (۲۰۱۷) کال په اگست کې، په افغان جرمن آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی،

۱۸ - د امپراتور نوي جامې، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، چاپ ته لېږل شوي.

۱۹ - د باران سیوری (د شعرونو ټولگه)، د ۲۰۱۸ کال په اگست میاشت کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوي ده،

یوه بله شعري ټولگه او درې څیرنیز کتابونه یې چاپ ته چمتو دي،

پوهندوی آصف بهاند اوسمهال د ډنمارک په هیواد کې ژوند کوي او لکه پخوا په فرهنگي کارونو کې فعال دی، خپلو څیرنیزو او تخلیقي کارونو ته دوام ور کوي.